DEPT. JUSTICE ... 2-25-46
ROOM ... BLD.
WASHINGTON 25, DC.

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Telephone Canal 8010—8011
The most influential Lithuanian Daily in America

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

..."and that government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth."
—Abraham Lincoln

No. 232 | Price 3c | Chicago, Illinois, Penktadienis, Spalio (Oct.) 5 d., 1945 | Kaina 3c | Vol. XXIX

Prezidentas Liepė Užimti Aliejaus Įmones

MacArthur Įsakė Paleisti Politinius Kalinius, Atleisti Kabineto Ministerį

TOKYO, spalių 4.—Aiškiai ignoruodamas Rusijos reikalavimą sudaryti keturių valstybių komisiją užėmimui jo komandos vietos Japonijoje, Gen. MacArthur šiandien išleido įsakymą prieš Tokyo vyriausybę, kuris gali atidaryti duris žymiems politiniems pakeitimams, gal net nuvertimui Imperatoriaus Hirohito.

Įsikišdamas į Japonijos neramius vidaus reikalus, vyriausias alijantų komandierius įsakė atleisti kabineto ministerį, panaikinti visus įstatymus aprubežiuojančius civiles, politines ir religines teises, ir paleisti visus politinius belaisvius.

MacArthur tuo pat liepė panaikinti Japonijos "minčių" policiją, ir sakė nevalia uždrausti už ir prieš diskusijas apie "imperatoriu, jo sostą, ar Japonijos vyriausybę."

NBC korespondento pranešimu, įtempimas toks didelis, kad Prem. Higashi-Kuni vyriausybė gali nepergyventi nė nakties, o ilgiausiai iki mėnesio galo.

Kabineto ministeris įsakytas atleisti buvo Vidaus Ministeris Iwao Yamazaki, kuris tik vakar sakė jis manąs laikyti komunistus kalėjime.

JAPONU NUOTRAUKA PEARL HARBOR ATAKOS

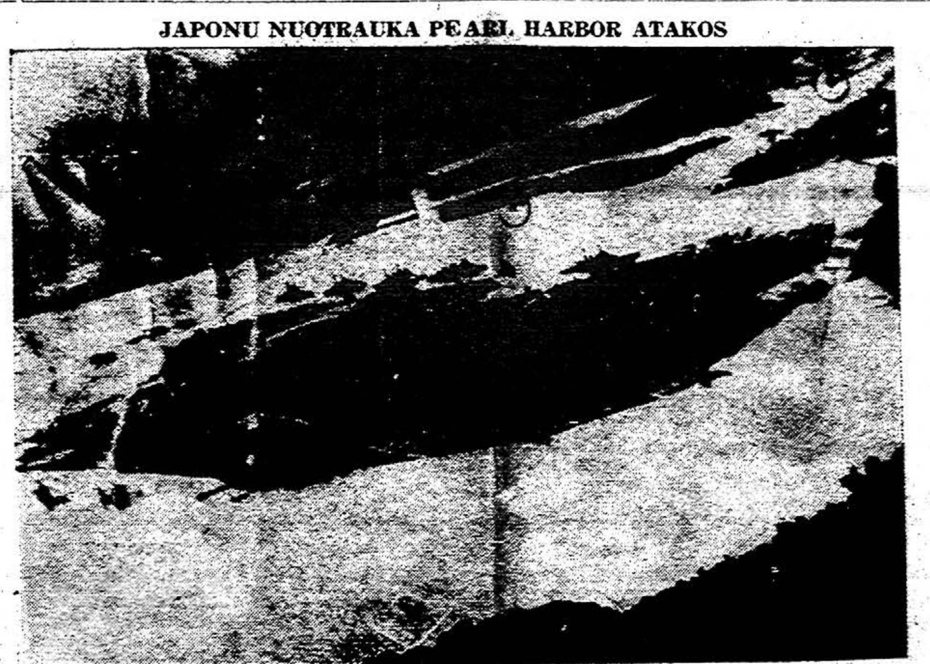

Ši japonų nuotrauka buvo rasta sudraskyta į šmotelius Yokosuka laivyno bazėje. Ją rado Photographer's Mate 2/c Martin Shemanski, Plymouth, Pa. Manoma ati yra fotografija pirmos bombos numestos ant Pearl Harbor 1941 m. gruodžio 7 d. Vienas japonų lėktuvas kyla aukštyn (ratas centre), o kitas skrenda ore viršuje dešinėje.
(U. S. Navy nuotrauka; Acme-Draugas Telephoto.)

Streikeriai Sako Visvien Nesugrįš; Nesusitarimas Privertė Truman Veikt

WASHINGTON, spal. 4. — Prez. Trumanas šį vakarą išleido įsakymą valdžiai perimti 26 dėl darbininkų streikų uždarytas aliejaus įmones. Nepasakyta dėlko tas įsakymas buvo kelias valandas sulaikytas, ir tik vakare paskelbtas.

WASHINGTON, spalių 4.—Prez. Trumanas laikinai sulaikė išleidimą įsakymo valdžiai užimti sustreikuotas aliejaus varyklas 15-je valstybių.

Sekr. Ross pirmiau sakė įsakymas bus duotas apie vidurdienį, bet vėliau sakė nebus išleistas "per bent dvi valandas." Nepasakyta sulaikymo priežastis.

NEPASAKĖ KĄ UŽIMS

Ross sakė įsakymas surašytas pasėkoje nepavykimo valdžios bandymų išaiškinti 43,000 darbininkų ginčo 51 varykloje dėl reikalaujamų algų pakėlimo.

Anot jo, užėmimas palies sustreikuotas įmones, bet nepaaiškinta ar tai reiškia ištisas įmones, ar tik paliestąsias varyklas.

CALUMET UNIJA NESUGRĮŠ

CHICAGO, spalių 4.—CIO aliejaus darbininkų lokalo 210 prez. Elwood Phelps sakė streikas aliejaus darbininkų Calumet srityje tęsis ir po valdžios užėmimo sustreikuotų varyklų.

CIO unija, kurios 36,000 narių streikuoja 15-je valstybių, sutiko priimti valdžios planą, bet įmonių atstovai atmetė valdžios keturių punktų pasiūlymą.

RUOŠIASI 4 VALANDŲ STREIKUI

CHICAGO, spalių 4.—Atsakingieji darbininkai ryt laikys long-distancijos linijas atdaras svarbiems pašaukimams keturių valandų streiko laiku.

Įrodymo streikas įvyks nuo 2 iki 6 val. po pietų, ir paveiks long-distance ir vietinį telefonavimą, bet ne suktuvais operuojamas vietines linijas.

Suirutė Pirmoj Laval Teismo Sesijoj; Teisėjas Liepė Išvesti Laval iš Rūmų

PARYŽIUS, spalių 4. — Pierre Laval buvo išvestas iš teismo rūmų šiandien pačioje pradžioje jo teismo už krašto išdavystę, ir vyriausias teisėjas Mongibeaux pranešė, kad teismas toliau eis be buvusio Vichy valdžios viršininko.

Laval advokatai išėjo iš teismo, sakydami jie neturėjo pakankamai laiko tinkamai pasiruošti, ir Laval tuomet prašė atidėti jo teisimą, kad jis galėtų pats paruošti savo gynimo bylą. Jis sušuko: "Aš esu patriotas ir įrodysiu tai."

Išvedė iš Teismo

Mongibeaux liepė prašalinti Laval po jo riksmo: "Tai dabar pasmerkite mane. Nors padėtis tuomet paaiškė."

Buvusio Vichy ūkio sekr. sūnus pradėjo ploti ir žmonės šaukė jį nulinčiuoti. Teisėjas tuomet pertraukė eigą ir sargybiniai su rankiniais kulkosvydžiais išvedė Laval ir jaunąjį Cathala iš teismo rūmų.

Laval stoja prieš tą patį teismą, kuris nuteisė Marš. Petainą, ir vakar naktį įsakė sušaudyti Joseph Darnand, Vichy milicijos viršininką.

Globester Lėktuvas Baigė Savo Kelionę

SAN FRANCISCO, spalių 4.—Nepilnai šešias dienas atgal C-54 lėktuvas pradėjo kelionę aplink pasaulį. Anksti šį rytą lėktuvas pradėjo paskutinę dalį kelionės, pakildamas iš Hamilton aerodromo, šiaurėje nuo šio miesto 8:36 val. ryte (Chicagos laiku). Manoma pasieks Washingtoną tris valandas anksčiau negu buvo numatyta.

DETROIT LAIMĖJO ANTRĄ ŽAIDIMĄ

DETROIT, spalių 4.—Detroit Tigers šiandien laimėjo antrą World Series beisbolo žaidimą, nugalėdami Chicago Cubs 4-1. Sekanti du žaidimai bus Chicagoje, Wrigley Field.

Abu tymai dabar turi po vieną laimėjimą. Pirmas laimėti keturis žaidimus laimės čempijonatą.

Prancūzai Pasiuntė Laivus į Indo Kiniją

PARYŽIUS, spalių 4. — Laivyno Min. Louis Jacquinot sakė septyni karo laivai ir kiti mažesni laivai buvo pasiųsti į Saigoną, kur vis dar jaučiamas didelis įtempimas.

KALENDORIUS

Spalių 5 d.: Šv. **Placidas ir Draugai**; senovės: Palemonas ir Upinė.

Spalių 6 d.: **Šv. Brunonas**; senovės: Buivydas ir Guoda.

ORAS

Apsiniaukus ir šilta. Gali būti lietaus.

Argentina Uždraudė Eksportuoti Uraniumą

BUENOS AIRES, spalių 4.—Argentina šiandien uždraudė eksportuoti uraniumą—mineralą vartojamą atominės bombos sudarymui. Kiti net sako naciai mokslininkai šiame krašte šiuo laiku studijuoja atominės jėgos vartojimą.

TRUMAN ĮSAKYMAS PANAIKINO W.P.B.

WASHINGTON, spalių 4.—Prez. Trumanas šiandien pasirašė egzekutyvį įsakymą panaikinant Karo Produkcijos Tarybą, į jos vietą įsteigiant Civilės Produkcijos administraciją. Įsakymas įeina galion lapkr. 3 d.

Spaudos Sekr. Charles G. Ross sakė WPB pirmininkas J. A. Krug nuo tos dienos atsistatydins, ir naujajai administracijai vadovaus J. D. Small, dabartinis WPB štabo viršininkas.

Kiniečiai Baigė Kumming Civil'į Karą

CHUNGKING, spalių 4.—Maj. Gen. H. S. Aurand, U.S. reikmenų pristatymo tarnybos komandierius, pranešė apie baigimą kovos tarpe Kinijos valdžios karių ir nuversto Yunan gubernatoriaus Lung Yun karių Kunminge.

Padėtis grįžta į normales vėžes po kovų, kuriose raportuota trys U.S. kariai buvo sužeisti. Anot raportų, dėl kovos amerikiečiai buvę izoliuoti dviejuose viešbučiuose.

Neoficialiai sakyta du amerikiečiai buvo pašauti, kuomet kiniečiai apsupę amerikiečių vežimų stotį Kunminge šaudė į amerikiečius. U.S. kariams buvo įsakyta nesipriešinti.

Įspėjo, Kad Žydai Veršis į Palestiną

LONDONAS, spalių 4. — R. Zaslani, žydų agentūros Palestinai atstovas, sakė tūkstančiai desperatiškų ir ginkluotų žydų Europoje padarys Palestinos invaziją, jeigu jiems nebus leista ramiai įeiti į tą kraštą.

Zaslani sakė 600,000 žydų Palestinoje "skaitytų tai savo asmenine kova" jeigu įsiveržią žydai iššauktų karą.

Tuo pat metu Irako užs. min. Gen. Hamdi Al Pachachi pasiuntė Amerikos vyriausybei laišką protestuojant, kad "by koks zionismo rėmimas bus žygis priešingas Irako valstybės ir arabų interesams."

Numato Greitą Pravedimą Prezidento Pasiūlymo Atominės Jėgos Valdymui

WASHINGTON, spalių 4.—Prez. Trumano planai atominės jėgos kontrolei atrodo greit ras užgyrimą Kongrese. Kongreso nariai, tačiau, nurodė, kad jie nori dalyvauti nutarime kiek tos paslapties pasakyti kitoms valstybėms.

Prezidentas paskirstė šią didžiausią problemą į namų ir užsienio klasifikacijas. Jis pirmiausiai reikalavo Prezidento paskirtos komisijos:

1. Kontroliuoti visus atominės jėgos mineralų šaltinius, fabrikus ir sankrovas.
2. Pravesti visas reikalingas studijas ir bandymus "militariniems, pramonės, mokslo ir medikaliems tikslams."
3. Išduoti leidimus privačiai operacijai taip, kad nepasidarytų monopolija.
4. Leisti gaminti, importuoti ir eksportuoti energiją gaminančias medžiagas vien tik jos nustatytom sąlygom.
5. Sudaryti įstatymus centrai informacijų apie medžiagą ir reikmenis jos jurisdikcijoje.

Tarpe kitko, Prezidentas vakar sakė reikia bandyti pravesti pasaulinį įstatymą draudimui tos energijos vartojimo karuose.

Vargas Patvirtino Savo Pasitraukimą

RIO DE JANEIRO, spalių 4.—Brazilijos Prez. Getulio Vargas vakar pareiškė 40,000 pasekėjų miniai, kad jis nekandidatuos būti savo pasekėjų artėjančiuose prezidentų rinkimuose.

Vertė Belaisvę Gerti Draugės Kraują

LUENEBURG, Vokietija, spalių 4.—Jauna žydė šiandien liūdijo Belsen stovyklos sargų teisme, kad vienas sargų, Eric Barsch, nušovė merginą ir privertė kitą mergaitę gerti nužudytos draugės kraują.

Ši baisi pasaka tik patvirtina anksčiau girdėtas pasakas apie žvėriškumą, žudymą ir kanibalizmą Belsen ir Oswiecim (Auschwitz) koncentracijos stovyklose.

Žydė sakė Barsch nužudė mergaitę belaisvę akivaizdoje jos ištroškusios draugės, tuomet atsisukęs į gyvąją ir paklausęs: "Ištroškusi, ar ne?"

Mergaitei atsakius "taip," Barsch privertė ją gerti nužudytosios kraują.

Kiti liūdymai sako sergė Irma Grese priversdavo belaisvius laikyti sunkius akmenis virš galų per kelias valandas.

Sekr. Ickes Lisabone

LISABONAS, Portugalija, spalių 4.—U.S. Vidaus Reikalų Sekr. Harold L. Ickes vakar vakarą atvyko į Lisaboną, pakely iš aliejaus konferencijos Londone į J.A. Valstybes.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

—Administracija nusistačiusi 1946 taksus mažinti nedaugiau $5,000,000,000 sumoje. Tas reiškia, kad "excise" taksai ant kailių, auksinių dalykų, etc., pasiliks.

—Gen. Eisenhower štabas pranešė, kad U.S. kariai negali būti naudojami prievarta grąžinti Europos pabėgėlius į jų kraštus, jeigu jie atsisako vykti ten.

—Australijos užs. min. Evatt priešinasi Rusijos planui keturioms didelėms valstybėms valdyti Japoniją. Rusai vėl pakartojo tą savo reikalavimą.

—NBC pranešė, kad Valstybės Sekr. Byrnes penktadienio vakare per radijo aiškins užsienio ministerių konferencijos Londone nepasisekimą.

—Dėl didėjančių angliakasių streikų, valdžia praveda naujus suvaržymus anglių vartojimui.

—Sen. Wherry prašė Valstybės Dep-tą paaiškinti raportą apie Prezidentūros įsakymą MacArthur'ui nesikišti į revoliuciją, jeigu ji iškiltų Japonijoje.

Mano 'Trys Didieji' Tarsis Per Telefoną

LONDONAS, spalių 4. — Diplomatai sakė jie tikisi jog Prez. Trumanas, Gen. Stalin ir Min. Pirm. Attlee greitu laiku pradės telefoninius pasikalbėjimus bandydami išrišti kliūtis už kurių užkliuvo penkių užsienio ministerių konferencija.

Užsienio Sekr. Bevin šiandien suėjo su Anglijos kabinetu, suteikti konferencijos nepasisekimo smulkmenas. Jis taipgi kalbėjosi privačiai su Attlee.

Diplomatai reiškė nuomonę, kad Trys Didieji pradės pasikalbėjimus po to, kaip Valstybės Sekr. Byrnes ir užs. komis. Molotov. bus gavę progos pasikalbėti su savo viršininkais.

Australijos užs. min. H. V. Evatt siūlė Amerikai, Anglijai ir Rusijai sueiti nustatyti politiką ir tuomet sušaukti bendrą taikos sudarymo susirinkimą tų valstybių, kurios padėjo nugalėti ašį.

Lietuva turi būti vėl Nepriklausoma Valstybė!

Platinkite "Draugą"

ŽINIOS IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

ATSIŽYMĖJO

Paul V. Ugėnas, Radio Man 2c. U. S. N., sūnus Juozo ir Malvinos Ugėnų, nuo Crosby St., užbaigė 42 mėnesius karo tarnybos. Pastaruosius du metus buvo ant laivo USS. San Diego. Dalyvavo keliose smarkiose kautynėse. Tarnyboj parodė savo gabumą parašydamas veikalą vardu "For What We Live". Tas veikalas taip patiko, kad pateko net į rankas National Theater Conference, Western Reserve University, Cleveland, Ohio. Tas buvo praeitais metais. Po to tas jo veikalas ėjo per rankas per įvairias judamų paveikslų studijas ir keletą kolegijų. Jaunuolio pokarines mintys linksta prie rašymo daugiau veikalų.

Linkim jaunam autoriui geriausio pasisekimo.

Matyti, kad seka tėvų pėdomis — tėvai abu lietuviai patriotai ir dainų bei scenos mylėtojai.

APDOVANOTA

Slaugė Major Agatha M. Martin, duktė Juozo ir Agotos Martinkevičių, nuo Hamilton Ave., pastaruoju laiku apdovanota "Bronze Star" už nenuilstančią darbuotę karo metų ligoninėse Belgijoj. Major laipsnį gavo praeitą gruodžio mėnesį. Į armiją įstojo 1936 metais, o į Angliją išsiųsta birželio mėnesį, 1945.

JAU PALIUOSUOTI

Pastaruoju laiku matytis daug jaunuolių parvykusių namo — vieni poilsio, kiti atostogų, ir kiti jau visiškai paliuosuoti. Tarp paliuosuotų randasi Vyto Sakalauskas, Pfc. Joseph Zemaitis, Albert Vasiliauskas, Victor Kurant, Bernard Kamm, Jack Quigley, Chief Boatswains Mate Edward Salatka.

NEVISIEM LINKSMA

Dauguma šeimų džiaugiasi sulaukę savo sūnų bei vyrų iš tarnybos, bet kelios savaitės atgal viena šeima gavo liūdna žinią iš karo biūro, kad jų vyras bei sūnus žuvo liepos mėnesį. Kiek laiko prieš tai buvo gauta žinia, kad jis dingęs. Tai yra S1C Charles Marčiulaitis, 31 m. amžiaus. Jis buvo ant laivo USS. Indianapolis, kuris nuskandintas liepos 30 d., prie Leyte salos. Paliko liūdėti svo žmona Alicę ir mažą dukrelę, taipgi motiną ir dvi seseris. Tarnyboj buvo nuo 1943 metų. Gedulo pamaldos už jo sielą buvo praeitą savaitę ŠŠ. Petro ir Povilo bažnyčioj, o šią savaitę St. Adelbert's parapijos bažnyčioje.

LIGOS SIAUČIA

Kas šįmet mus žmonėms pasidarė — ligos kerta tai iš vienos tai iš kitos pusės. Daugiausiai appendicitis ir vis netikėtai. Per pastarus du mėnesius mažiausiai 5 žmonės staiga susirgo ir turėjo pasiduoti operacijai. Prieš porą savaičių susirgo Albert Kareckas (nuo ūkio), guli Butterworth ligoninėj. Praeitą savaitę staiga susirgo Marijona Turuta, duktė Uršulės Turutienės. Gulėjo Šv. Marijos ligoninėj (parvešta namo rašant šią koresp.).

VIEŠĖJO

Albina Kamsickaitė, Y3C. Waves, praeitą savaitę išvyko atgal į darbą Washington, D. C. Buvo parvykus namo vienai savaitei pasimatyt su broliu Ensign John F. Kamsickas, kuris rugsėjo 11 d. gavo navigator's Wings' ir parvyko namo atostogų 10 dienų. Tai antrą kartą šią vasarą abu gavo atostogų vienu laiku. Šiuo kart Ensign Jonas išvyko į California, kur gaus overseas transport duty. Albina ir Jonas yra duktė ir sūnus Prano ir Veronikos Kamsickų, nuo Crosby St.

PRAMOGA

Šeštadienį ir sekmadienį, rugsėjo 29, 30 d., mokyklos kambariuose buvo surengta pramoga surinkimui lėšų, idant išlyginti sumą Bishop's High School Fund. Buvo duodama dovanos — karo bonai. Pirmą dovaną $50 bonų gavo Berny Warner. Kiti buvo po $25, ir juos gavo Bruno Cegelis, Mrs. Anna Kukta, Mr. Thomasna.

V. M. K.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m.

Scranton, Pa. — Šv. Juozapo par., Šv. Pranciškaus novena, rugsėjo 26 — spalių 4 d. — tėvas Juvenalis Liauba.

New Haven, Conn. — Šv. Kazimiero par. 40 val. atlaidai, spalių 7 — 9 d. tėvas Juvenalis Liauba.

Chicago, Ill. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par., Nekalto Prasidėjimo novena ir rekolekcijos lapkričio 29 — gruodžio 8 dien. — tėvas Juvenalis Liauba.

Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo par. — Padėkos už taiką triduum, gruodžio 7 — 9 d. — tėvas Justinas Vaškys.

Franciscan Fathers
Mount St. Francis
Greene, Maine.

Atrado daug cukraus

Washington. — Ūkio sekretorius Anderson pranešė kad Javos saloje, Pacifike, po japonų pasidavimo, įvairiuose uostose buvo atrasta 1,600,000 tonų, t. y. trys bilijonai su viršum svarų cukraus.

Bombay. — Čia buvo minėta Mohatma Gandhi 76-tas gimtadienis. Jis žinomas visame pasaulyje už savo pasninkus. Indijos tautiškos partijos nariai savo vadą pagerbė įteikdami 76,000 ruppees, maždaug $47,000.

ĮDOMIOS ŽINIOS IŠ TOLIAU

Iš Sąjungiečių Veikimo

New Haven, Conn. — Rugsėjo 23 d. įvyko Moterų Sąjungos 33 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame seimo atstovė Stasė Tamulienė išdavė platų, aiškų ir detalų raportą iš seimo darbų. Išklausiusios pranešimo sąjungietės padėkojo jai, o kuopos pirmininkė M. Jokūbaitė pagerbimui jos visų vardu įteikė dovanėlę.

Moterų Sąjungos Conn apskrities metinin suvažiaviman, kuris įvyks spalių 14 d., Hartford, Conn., išrinktos: A. Kvaratiejienė, S. Tamulienė, M. Ramanauskienė ir Z. Markūnienė.

Pirmininkė pasveikino visas nares, kurios minėjo savo vardo dienas, taipgi gimtadienius ir palinkėjo visoms ilgiausių metų!

Garbingai tapo atleistas iš karo tarnybos Corp Jonas Matulaitis, kuris išbuvo viso puspenktų metų, o apie tris metus užjūryje. Malonu buvo pasimatyti su Jonu, nes kada prieš išeisiant į karą gyveno mūsų kolonijoj, daug naudingų darbų yra nuveikęs tautai ir Bažnyčiai. Priklausė prie parapijos choro ir kitų draugijų bei organizacijų. Sveikinam Joną laimingai atlikusį karo tarnybą ir sugrįžusį į mūsų tarpą ir linkim pasilėjus vėl stoti į mūsų tarpą ir veikti labui tėvynės, kurią jis labai myli.

Mirus dėdei kun. K. Matulaičiui, Lietuvoje, visi draugai, draugės ir pažįstami reiškia gilią užuojautą Jonui Matulaičiui liūdesio valandoje ir prašo Dievą suteikti amžiną atilsį velionio sielai.

Klebonas kun. E. Gradeckas pranešė, kad 40 valandų atlaidai prasidės mūsų bažnyčioj pirmą sekmadienį spalių, tai yra 7 dieną. Kvietė visus parapijiečius prisiruošti pasinaudojimui Dievo malonėmis.

Šv. Kazimiero parapijos bazaras šįmet prasidės spalių 22 d. ir tęsis visą savaitę. Klebonas kviečia parapijiečius prisidėti darbu ir aukomis, taipgi platinti dovanų bilietėlius.

M.

Nereiks sapnuoti

New York. — Ilgai visų laukiami, svajoti, sapnuoti elektrikiniai šaldytuvai, pečiai, prosai, radijušai, toasteriai ir pan. jau yra išstatyti parodon įvairiuose didmiesčiuose. Greitu laiku bus galima visa tai įgyti. Gyvenimas palengvės.

Niekad ne per vėlu

Los Angeles. — James Montee, 83 metų senukas, po 10 valandų pamokų, pats vairavo lėktuvą. Sako pripratau prie jaučių, arklių ir automobilių, ir dabar neatsiliksiu.

Platinkite "Draugą"

J. RIMDZUS, D. C.
LICENSED CHIROPRACTOR
IN STATE OF INDIANA
Home Calls in Indiana — Phone YARds 4641
PHYSIO THERAPY
4649 So. Ashland Ave.
HOURS: Daily 6—8 P. M.
Saturdays 9 A. M. to 8 P. M.

SKELBKITĖS "DRAUGE"

Ofiso tel.: BRUnswick 6640
Dr. A. Warchalowski
OPTOMETRISTAS
Akis Egzaminuoja, Akinius Pritaiko
NORTH WEST TOWER BLDG.
1608 Milwaukee Avenue
(prie North ir Damen Avenues)
Valandos: 11 iki 4:30 ir 6 iki 9, subatoms 11 iki 6, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

Būkit Malonūs SAVO AKIMS!
Tik vieną porą akių gauname gyvenimui. Saugokite jas, leisdami išegzaminuoti jas moderniškiausiu metodu, kurią regėjimo mokslas gali suteikti.
37 METAI PATYRIMO
pririnkime akinių, kurie prašalina visą akių įtempimą.
Dr. John J. Smetana
Dr. J. J. Smetana, Jr.
OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampas 18-tos
Telefonas: CANAL 0523, Chicago
OFISO VALANDOS:
Kasdien 9:30 a. m. iki 8:30 p. m.
Trečiad. ir Šeštad. 9:30 a. m. iki 7:00 p. m.

Tel.—YARDS 2148
DR. WM. M. TULLY
DANTISTAS
4740 So. Ashland Ave.
(Virš "Andes Candies" Krautuvės)
Chicago, Ill.
VALANDOS:
10:30 Ryto iki 8 val. vakaro

JOS. F. BUDRIK
RAKANDŲ ir JEWELRY KRAUTUVĖ
3241 S. Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. CALumet 7237
Pas mus rasite didelį pasirinkimą įvairių rakandų, kaip pavyzdžiui: Gasinių Pečių, Pečių su Gasu ir Anglimis kūrenimo ypatybėmis, ir daug kitų namams reikalingų reikmenų.
Mūsų Jewelry skyriuje rasite Auksinių Žiedų su Deimantais, Auksinių Plunksnų, Rankinių Waterproof Laikrodėlių ir t. t.
Šių dalykų galite įsigyti ant LENGVŲ IŠMOKĖJIMŲ
BUDRIKO LEIDŽIAMOS RADIO VALANDOS:
WCFL, 1000 kil., nedėlios vak.-9:30
WHFC, 1450 k., Ketvergo vak.-7:00

LIETUVIAI DAKTARAI

Ofiso Tel. .... VIRginia 1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
LIGONIUS PRIIMA:
Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val.
Trečiad. ir Sekm. tik susitarius.

DR. P. ATKOČIŪNAS
DANTISTAS
1446 S. 49th Court, Cicero
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais
Val.: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago
Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais
Valandos: 3—8 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. REPublic 0054
Jeigu Neatsiliepiama—
Šaukite: KEDzie 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1—3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakare.
Trečiadienio vakarais ir taipgi Sekmadieniais pagal sutartį.

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 So. Ashland Ave.
(2-tros lubos)
Ofiso Telefonas: YARds 0554
Jei neatsiliepia šaukite—
Res. Tel.: MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak.
Sekmad. nuo 10 iki 12 val. dieną.

Dr. A. Montvid, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
West Town State Bank Bldg.
2400 West Madison Street
Ofiso Tel.: SEEley 7330
Res. Tel.: BRUnswick 0597
VALANDOS:
Nuo 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vakare

Tel. Hemlock 8700. Rez. Pro. 6080
Jei neatsiliepia, šauk SEEley 0434
Dr. Peter J. Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6155 So. Kedzie Avenue
VALANDOS: nuo 2-4 ir 7-9 kasdien, išskiriant trečiad. ir sekmad.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. CANal 6122
DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Rd.
Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v.
Sekmad., Trečiad. ir Šeštadienio vakarais ofisas uždarytas.
REZIDENCIJA
3241 West 66th Place
Tel. REPublic 7868

Res. 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848
DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Road
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 vakare
Trečiad. ir Nedėliomis susitarus

Tel. CANal 0257
Rez. Tel.: PROspect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted St.
Rezidencija: 6600 S. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 p.p. 6 iki 9 val. vakare.

DR. STRIKOL'IS
PHYSICIAN AND SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Sekmad., Trečiad. ir Šeštad. vakarais—tik pagal sutartį
Office Tel. YARds 4787
Namų Tel. PROspect 1930

Tel. YARds 3146
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
744 West 35th Street
Val.: 11-12; 2-4; ir 6:30-8:30
Pirmadieniais—2-4 ir 6:30-8:30
Šventadieniais—11-12.

Tel. YARds 2246
DR. C. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Avenue
arti 47th Street
Val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. YARds 5921
Res.: KENwood 5107.
DR. A. J. BERTASH
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Rezidencijos Tel.: BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiiso val.: 1—3 ir 6—8:30 P. M.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 So. Michigan Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Ofiso Tel.: PULLMAN 1193
Namu Tel.: PULLMAN 8277

Dėkite pastangas, kad Lietuva atgautų nepriklausomybę.

Žmogus be tikėjimo, kaip arklys be žaboklių.

DABAR LAIKAS UŽSAKYTI ŽIEMINIUS LANGUS —
Storm Sash, 1'8" X 3'4"....$1.65
STOGAMS IR ŠONAMS ROLAI
90 lb.—2nd Roll $1.60
Brick Siding - Roll $2.15
Heavy Brick Siding $6.95
Ketvirtaine pėda.
TURIM PILNĄ PASIRINKIMĄ A-1 rūšies stako—Lentų ir Namams Materiolo.
Kam reikalinga namą taisyti. Mes dedam langus ir duris ir apkalam namus su Insul Brick popieriu. Turim Visokios Maliavos Namams. Mes turim gerą lietuvį karpenterį.
ALBERT LUMBER & SUPPLY COMPANY
3800 SO. WESTERN AVE.
Tel. LAFAYETTE 2101

NORIU PIRKTI UŽ CASH
Namus
Farmas
AR
Automobilius
AL. C. ALLEN
(Alešauskas)
Dėl susitarimo šauk—
Republic 6051

STASYS LITWINAS SAKO:
"DABAR — Tai Geriausias Laikas Pirkti VISOKIOS RŪŠIES NAMAMS REIKMENIS." — GERAS PASIRINKIMAS:
Stogams Reikmenys — Insuluotų Plytų Išvaizdos sydings — Langų — Durų — Tvoroms Materiolo — Maliavos — Varnišio — Enamelio — Geležinių Namams Reikmenų (Hardware) — Pleisterio — Cemento — Šrutų Visokios Rūšies Insuliacijos Materiolo — Šturmo Langų — Kombinacijos Durų — Wallboard — Plaster Board— Vamzdžių ir tt.
APROKAVIMĄ IR PRISTATYMĄ TEIKIA DYKAI!
STASYS LITWINAS, Vedėjas.
CARR MOODY LUMBER CO.
3039 S. HALSTED ST. TEL. VICTORY 1272
VALANDOS: Nuo 7-tos val. ryto iki 5:30 val. pp.

JEI KAM REIKALINGI PINIGAI
DUODAM PASKOLAS
Ant Pirmų Morgičių
UŽ MAŽESNĮ NUOŠIMTĮ — BE KOMIŠINO
PATARNAVIMAS GREITAS IR TEISINGAS
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Ave. Virginia 1141
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

PASKOLOS DAROMOS
ant Pirmų Morgičių,
Už Pigesnį Nuošimtį — Be Komišino
PAS ŽYMIĄ —

MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Assn. of Chicago
2202 W. CERMAK RD.........TEL.: CANal 8887 ar 8999
BEN J. KAZANAUSKAS, Raštininkas

HELP WANTED

"DAUGO" DARBŲ SKYRIUS

"DRAUGAS" HELP WANTED ADVERTISING DEPARTMENT
127 No. Dearborn Street
Tel. RANdolph 9488-9489

HELP WANTED — VYRAI

Sargas Naktimis
PASTOVUS DARBAS
Puikios Darbo Sąlygos
Atsišaukite tuojaus
COLUMBIA CLEANERS
1129 W. 14th ST.

TOOL ir DIE DIRBĖJŲ
GERA MOKESTIS
GEROS DARBO SĄLYGOS
C. B. TOOL PRODUCTS CO.
970 W. Montana
Tel. — LINCOLN 1385

Kompanija didėjanti atsiekti maisto šaldymo ir žemos temperatūros šaldymo reikalavimą.
REIKALAUJA
WELDERIŲ
Welderių Testers
Pusiau patyrusių ir nepatyrusių darbininkų dirbti naktinį šiftą.
GERA MOKESTIS
NAKTIMIS BONAI
PRODUCTION BONAI
Dole Refrigerating Company
5901 N. PULASKI RD.

STIPRIŲ
VYRŲ atlikti bendrus Sandėlyje darbus.
ŠVARUS PASTOVUS DARBAS
Matykit Mr. ZUPAN
3626 Jasper Place
(2 blokai į rytus nuo S. Ashland)

GABAUS VYRO
Dirbti Priežiūros Skyriuje.
85c Į VALANDĄ
PIONEER PAPER STOCK CO.
448 W. Ohio St.

Papr. Darbininkų
BENDRIEMS DIRBTUVĖS DARBAMS
Gera pradinė mokestis, puikios darbo sąlygos. Dvkai gyvvbės, ligoninės ir surgical apdrauda.
CAFETERIJA ANT VIETOS
ATEIKIT PASIRENGĘ DIRBTI.
EXCEL AUTO RADIATOR CO.
320 E. 21st St.

VYRAI IR MOTERYS

VYRŲ IR MOTERŲ
DIRBTUVĖS DARBAMS
PATYRIMO NEREIKIA
Gera mokestis ir pastovūs darbai.
Atsišaukite į
J. GREENEBAUM TANNING CO.
3057 N. Rockwell St.

Tik gyvas tikėjimas ved žmogų į tikrosios laimės šalį.

HELP WANTED — MOTERYS

MOTERYS PIRMIAU BUV KARO DARBININKĖS
AR JŪS IEŠKOTE DARBO?
TELEFONŲ KOMPANIJA TURI KELETĄ DARBŲ
DŽENITORKŲ
★ ★
Valymo Darbai Moterims
Visose Miesto Dalyse
Val.: 5:30 vak. iki 12 Naktį.
★ ★ ★
Valgykloj Tarnaičių
taipgi reikia
ATSIŠAUKITE
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
Samdymo Ofisas Moterims
STREET FLOOR
309 W. WASHINGTON ST.

REIKIA MOTERŲ
Dirbti mūsų WHITE CASTLE valgykloje—4364 Archer Avenue. Patyrimo nereikia. Gera pradinė mokestis ir valgis dykai.
ATSIŠAUKITE ASMENIŠKAI
WHITE CASTLE SYSTEM, INC.
6960 Vincennes Ave.

REIKIA
MERGINŲ ir MOTERŲ
Dirbti naktiniam šifte.
4:00 pp. iki 12:30 ryto
EUREKA FOODS CO.
3635 S. Iron St.

Chocolate Dippers
2 RANKOMIS
$1.00 Į VALANDĄ
TAIPGI CREAM ROLLERS
už 80c į Valandą
PHILLIPS CANDIES
4736 W. 22nd St.

VALYMUI MOTERŲ
Darbas naktimis didėliam ofisu budinke. Gera mokestis. Lietuvis formanas.
ATSISAUKIT — ROOM 1201
UPTOWN BANK BLDG.
4753 Broadway

PRIŽIŪRĖJIMUI MOTERŲ
Lengviems valymo darbams, vieną dieną į savaitę ar valandomis patinkamomis. Gera mokestis.
BELTRACTION CO.
1813 W. Winona St.
LONgbeach 8943

GERA PROGA!
SAVININKAS IŠVYKSTA Į ŪKĮ.— Parduoda labai pigiai gražų 6 kambarių medinį namą. Naujа kabinetinė virtuvė, breakfast nook, didelis pilnas beismentas ir naujas šildymui įtaisymas. Ateikit ir pamatykit—3513 SO. MOZART ST.

Bus Uždrausta Naciams Užsiimti Prekybiavimu

BERLYNAS, spalių 4. — Gen. Eisenhower militarinė vyriausybė skubiai paruošia griežtą naują įstatymą, kuris panaikins visą nacių savininkystę ir kontrolę vokiečių prekybos U.S. okupacijos zonoje.

Dekretas uždraus tuos asmenis, kurie by kada buvo nacių partijos ar jai draugingų organizacijų nariai nuo turėjimo, valdymo, ar vedimo by kokios prekybos, ir neleis jiems turėti nė dalelės joje.

Remkite ir platinkite dienraštį "Draugą".

Jaunimas Ir Mokykla

Rašo: **Kun. A. Briška**

Kad lietuviai šiandie yra persekiojami ir kenčia, nereikia manyti, jog jie nekentėjo praeityje. Lietuviai daug vargo ir kentėjo nuo skaitlingesnių kaimynų. Visi žinome, kaip tie kaimynai dažnai puldavo Lietuvą, naikindavo jos žmones. Ir ant galo buvo pavergta. Rusų ir vokiečių galybė užgulė ją ir prislėgė ilgiems laikams. Bet lietuviai neišnyko. Kad ir pavergti, ant tiek buvo susipratę, kad išlaikė savo kalbą ir papročius. Jie nemainė savo kailio ant jokių žemiškų gėrybių. Rusai norėjo nutautinti lietuvius visokiais būdais: uždraudė spaudą, už nekaltą lietuvišką knygelę, kaip kokius didžiausius prasikaltėlius, siuntė į Sibirą. Visos biauriausios rusų priemonės nepasiekė tikslo. Tokiose aplinkybėse lietuviai tėvai patys savo vaikus mokino. Arba siuntė į slaptas mokyklas.

Kaip pirmieji krikščionys dėl tikėjimo turėjo slėptis požemiuose, taip lietuvių vaikai dėl lietuvių kalbos. Daug turime gražių pavyzdžių dar iš netolimos praeities. Nei drausmės, nei baus mės, nei šaltas Sibiras ir kazokų nagaikos neatgrąsino lietuvių nuo gimtos kalbos ir tėvynės meilės. Jei lietuviai būtų atsižadėję savo kalbos, savo tikybos, būtų mėginę tapti rusais, tada visokie persekiojimai būtų atpuolę. Bet lietuviai nusistatė geriau kentėti ir mirti, o neatsižadėti savo kalbos ir tikybos. Kad lietuviai pasirinko skaudžiąją dalią, tai su tikslu. Jie mylėjo savo kalbą, tėvynę ir tikybą daugiau, negu savo gyvastį. Jei tos meilės nebūtų turėję, šiandie nieks apie lietuvių tautą jau nebeprisimintų. Vieni jų būtų virtę rusais, kiti vokiečiais ir kitokiais. Kad taip neįvyko, dėkui jų atsparumui ir kovoms.

Dalis tų pačių lietuvių, kurie karštai mylėjo savo kalbą, tikybą, papročius, atvyko į Ameriką. Čia pasijuto kitokiose gyvenimo aplinkybėse. Reikėjo ieškoti duonos kąsnio. Tokiu būdu ateiviai neapsigyveno vienoje bendruomenėje, bet išsiblaškė po įvairias šios šalies valstijas ir miestus. Tas išsiblaškymas silpnino lietuvių tautinį gyvenimą. Taip išsiblaškę pasijuto kaipo lašas vandens jūroje. Taip jau pasijuto laisvais: eik ar važiuok, kur nori; daryk, kas patinka, kalbėk kokia tik nori kalba, tik neprasiženk su įstatymais, nieks į kalėjimą nevarys ir į Sibirą nesiųs. Tokiu būdu lietuvių ateivių kova už kalbą, už tikybą buvo baigta.

Lietuviai ateiviai, kad ir skirtinguose miestuose apsigyveno, bet sukūrė savo lietuviškas bendruomenes. Nenorėję maišytis svetimųjų tautų tarpe. Graži mintis, gražus darbas laikytis savųjų tarpe. Bet to dar neužteko ir neužtenka lietuvybės palaikymui už ką mūsų prabočiai taip griežtai kovojo. Tiesa, per tą gana trumpą laiką lietuviai ateiviai medžiaginiai labai pakilo, bet lietuvybės dvasioje smarkiai nupuolė.

MEDŽIAGINIS IR TAUTINIS LIETUVIŲ STOVIS

Lietuviai neatsivežė su savimi turto, bet, būdami sveiki, tvirti ir darbštūs savo darbštumu teisingai įgiję medžiaginį turtą. O prie to dar taupūs. Dirbo ir taupė, tai šiandie ir turi gražias visuomenines istaigas, nuosavybes ir gražiau gyvena. Pažvelgus į lietuvių medžiaginį stovį pamatysime jį aukštame laipsnyje. Gi pažvelgus į lietuvybės stovį patėmysime didelį skurdą. Lietuvybės skurdas aiškiai reiškiasi visur. Tą skurdą matome šeimose. Daugelis tėvų nebesusikalba su savo vaikais savo kalboje. Kodėl taip yra? Todėl, kad tėvai nesirūpino mažam kūdikiui įskiepyti savo kalbos meilės.

Mažas vaikas gatvėje su vaikais arba kur kitur išmoksta svetimos kalbos: to jam ir gana. Stoka vaikų priežiūros gimdo tą dvasios skurdą ir lietuvybei skriaudą. Ne svetimi žmonės, bet tėvai turi būti pirmieji savo vaikų mokytojai ir globėjai. Pati prigimtis tą rodo. Paukšteliai ir žvėreliai rūpinasi savo mažais gyvūnėliais iki jie patys sugebės savimi apsirūpinti. Mažas paukštelis paūgėjęs čiulba tą pačią gaidą, kaip ir jo vyresnieji. Tik protingo žmogaus dvasiniai skurstančio lietuvio vaikas ne tik paūgėjęs, bet ką tik nuo lopšio atsitraukęs jau darosi nepanašus kalbos atžvilgiu į savo tėvus. Gal kai kurie tėvai mano, kad vaikas visko išmoks mokykloje. Tokis manymas labai klaidingas. Tiesa, mokykla yra mokslišku žinių davėja. Bet į mokyklą vaikai nėra siunčiami nuo lopšio. Kada vaikas paaugėja, tik tada jam vieta mokykloje. Nuo lopšio per pirmuosius kelis metus ne kas kitas tiktai jo motina atstoja mokytoją.

Pirmoji mokytoja yra motina. Jos priedermė yra mokyti mažą vaikelį lietuvių kalbos, o, kaipo katalikės, ir katalikų tikybos. Gimdami vaikai nemoka jokios kalbos. Juos reikia mokyti. Mažas kūdikėlis išmoksta tų dalykų, ką motina mokina. Tad jei mažas vaikas nemoka lietuvių kalbos, iš to galima suprasti, kad motina nesirūpino jo išmokyti. Kad jis, vietoj prigimtos lietuvių kalbos, šneka svetima kalba, reiškia, jis tai išmoko ne nuo savo motinos, bet nuo svetimų vaikų. Tokie apsireiškimai aiškiai parodo, kad tėvai tokių vaikų mažai jais rūpinosi. Ne visi gatvėse vaikai yra geri. Iš tokių be priežiūros gatvinių vaikų ir geri vaikai išmoksta įvairių blogumų. Ir sudaro rimtą pavojų jauno vaiko tolimesniame gyvenime. Nuo gatvinių vaikų ir gerų tėvų vaikai dažnai išmoksta negražių žodžių ir kitokių blogybių.

Nėra pasaulyje tokios valstijos kuri įstatymais persekiotų ateivius už mokinimą ir vartojimą gimtos kalbos. Taip jau ir šios šalies įstatymai ant tiek yra švelnūs, kad duoda didžiausią laisvę visiems ateiviams tikybos ir tautos atžvilgiu.

Pažvelgus į kitų tautų ateivius nematome tokių staigių perversmų tautos atžvilgiu, kaip mūsiškių tarpe. Pažvelgkime kad ir į tokius čekus, arba lenkus. Jų jaunoji karta nesibijo dar viešose vietose vartoti savo kalbą. Ką tai reiškia? O gi tą, kad jie brangina savo tėvų dvasinį turtą. Brangina todėl, kad jų tėvai išmokino branginti. Neturint prieš akis tikrų skaitlinių, negalima tikrai tvirtinti, kelintas nuošimtis mūsų jaunos kartos vartoja lietuvių kalbą namuose. Bet galima sakyti dauguma. Tautos žymė yra kalba. Girdėdami žmogų šnekant angliškai, sakome jis yra anglikas; girdėdami šnekant vokiškai, sakome jis vokietis. Jei išgirstame žmogų šnekant lietuviškai, sakome lietuvis. Kalbų skirtumas sudaro tautas.

Šioje laisvoje šalyje ne baudžiami, ne draudžiami, galima sakyti, liuosnoriai yra metama savo tautos kalba iš kasdieninio gyvenimo. Tiesa, čia anglų kalba yra valstybinė kalba; privalome ją visi mokėti ir valdiškose įstaigose ir visur kitur, kur yra reikalas, vartoti. Bet nieks nereikalauja ir neverčia išsižadėti prigimtos kalbos arba savo kalbą keisti į valstybinę kalbą.

Šioje šalyje nieks nereikalauja ir nepageidauja, kad būtų viena tikyba ir viena kalba. Tas tai ir sudaro prakilnumą ir grožį šios laisvos šalies.

Parapijos mokykla darė ką galėjo tautos žvilgsniu. Bet kad lietuvių vaikų širdyse neužtektinai buvo skiepyjama kalbos meilė namuose, tai šiandie aiškiai pasirodo tas dvasinis skurdas.

Lietuvių ateivių draugijos silpnėja ir nyksta. Jaunimo draugijos menkutės ir tų pačių nedaug. Draugijinis gyvenimas ir savytarpinis bendravimas išreiškia gyvumą tautos. Tadgi, kad palaikius gyvumą tautos reikalingu apart mokyklos, ir tėvų priežiūros, reikia jaunimui telktis į lietuviško jaunimo draugijas.

MIRGA - MARGA IŠ ROCKFORD, ILL.

Rugsėjo 30 d. ŠŠ. Petro ir Pauliaus bažnyčioj laikė pamaldas svetimtautis kunigas. Parapijonai susirūpinę dėl savo klebono kun. K. Juozaičio.

Mykolas ir Uršulė Baranauskai atnaujino "Draugo" pren. Jie labai "Draugą" vertina, mėgsta skaityti. Jų sūnus Antanas jau 3 metai, kaip kariuomenėj. Buvo parvažiavęs 30 dienų poilsio. Dabar išsiųstas į Japoniją.

Juozas ir Adelė Misevičiai pardavė anglių biznį, kurį per daugelį metų turėjo. Dabar žada pasilsėti ir lauks sūnaus Juozapo sugrįžtant iš kariuomenės. Tada imsis kito biznio.

Andrius Bartkus negali suprasti, kame dalykas. Pas taruose karuose visi diktatoriai ir karaliai krito, arba liko demokratais, o Stalinas ir "dzūkų karalius" dar tebėra ant sosto. Gal, delto, kad jie "singeliai", delto išsilaikė.

Serga Juozas Getautis. Gydosi savo namuose. Praeitą sykį minėti asmenys irgi dar tebeserga.

Justinas ir Ona Marmai gavo laišką iš Lietuvos pabėgėlių visai nepažįstamų lietuvių. Jie dėkoja už drabužius, kurių kišeniuj rado adresą, ir prašo patalpinti "Drauge".

★

Roma 1945-VIII-2

Brangūs Geradariai!

Gavę šį mano laišką gal ir labai nustebsite, kad nepažįstamas, o tiek daug rašo. Naujos aplinkybės duoda pažinti naujus žmones.

Prieš metus laiko buvau Lietuvoje, savo Tėvynėj. Studijavau Vilniaus Kunigų Seminarijoj. Beliko tik du metai ir būčiau tapęs kunigu.

Štai, vėl frontas per Lietuvą, vėl bolševikai paverg ia mūsų kraštą. Paliko du keliai: arba gyventi bolševikų vergijoj, arba trauktis tolyn kur nors laimės ieškoti. Pasirinkau antrąjį ir trau kiausi tolyn.

Man keliauti dar prisidėjo sesuo. Ji irgi bijojo likti rusams, nes žinoma, kad rusai visus inteligentus verčia tapti bolševikais, o jei kurie jų pasiūlymo nepriima, tai užsipelno bausmę kaip liaudies "priešai". Ji treti metai studijavo mediciną, bet frontui priartėjus viską paliko ir su manim keliavo tolyn. Kelionė buvo varginga. Reikėjo pergyventi didelių bombardavimų ir daug vargo matyti.

Tėvai ir dar dvi seserys paliko namie. Apie juos jau

(Nukelta į 6 pusl.)

NAUJA PUNKTŲ TAISYKLE
4 Punktus
vieton 2 už
kiekvieną svarą
Vartotų Riebalų

Paraginк savo pažįstamus, kad jie užsisakytų "Draugą"

MARGUTIS
VIENINTELIS AMERIKOS LIETUVIŲ KASDIENINIS RADIO LAIKRAŠTIS. — ĮSTEIGTAS BAL. 11, 1933
WHFC - 1450 kilocycles
SEKMADIENIAIS — nuo 1-mos iki 2-ros valandos popiet.
KITOMIS DIENOMIS — nuo 9:30 valandos vakare.
EXTRA PROGRAMAS — Penktadieniais nuo 7 iki 8 val. vak.
MARGUČIO Ofiso Adresas:
6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Telefonas — GROvehill 2242

PASKOLOS YRA DAROMOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ PAS MUS

Pirkite Karo Bonų

Šios Paskolos Yra Daromos — Statybai, Remontavimui, Refinansavimui — ANT LENGVŲ MĖNESINIŲ IŠMOKĖJIMŲ! Pasinaudokite Žemoms Nuošimčių Kainoms.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėliai rūpestingai globojami ir ligi $5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Jūsų pinigai bus greitai išmokami jums ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ŽYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA.
— 47 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
TEL. — CALUMET 4118 Joseph M. Mozeris, Sec'y. 3236 S. HALSTED ST.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois

Published Daily, except Sundays,
by the
LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY
A member of the Catholic Press Association

$6.00 per year outside of Chicago; $7.00 per year in Chicago & Cicero; 3c per copy.

Advertising in "Draugas" brings best results.

DRAUGAS

Išeina kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kaina Chicagoje ir Cicero—paštu:

Metams	$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$6.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Užsieniuose:

Metams	$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu su užsakymu.
Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.

Bendradarbiams ir korespondentams raštų negražiname, jei neprašoma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasilaiko sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulig savo nuožiūros. Korespondentų prašome rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima, rašomąja mašinėle), paliekant didelius tarpus pataisymui, ir vengiant polemikos ar asmeniškumų. Pasenusios korespondencijos laikraštin nededamos.

Entered as second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Ill. Under the Act of March 3, 1879.

Lietuvių Kongresas Ir Žygiai Vašingtone

TINKAMAS KONGRESUI LAIKAS

Kai kas manė, kad Amerikos Lietuvių Taryba pervėlai šaukia Visuotiną Lietuvių Kongresą, nes užsienių ministrų tarybos konferencija Londone svarstysianti Lietuvos klausimą dar šį mėnesį. Spaudoje pasirodė baisų, kad, girdi, spalių mėn. reikia šaukti suvažiavimą į Vašingtoną.

Bet ALT numatė, kad Lietuvos ateities klausimas ne taip jau greit bus svarstomas ir dėl to Visuotinam Kongresui laiką nustatė gerą ir tikslų.

Kaip žinome, Londono konferencija išsiskirstė nesusitarusi Italijos ir Balkanų valstybių pertvarkymo klausimu, todėl Baltijos ir kitų valstybių reikalai, aišku, yra atidedami svarstyti tolimesnei ateičiai.

Todėl mes rimtai patariame nesikarščiuoti, nestraksinėti, neskaldyti mūsų jėgų, bet planingai rengtis prie Visuotinojo Amerikos Lietuvių Kongreso, kuris visų patriotingųjų Amerikos lietuvių vardu pakels savo balsą už šventas Lietuvos žmonių teises į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

KONGRESO DELEGACIJA

Neabejojame, kad Lietuvių Kongresas išrinks ir gausingą, ir stiprią, ir kompetentingą delegaciją, kuri pačiu tinkamiausiu laiku vyks į Vašingtoną ginti Lietuvos žmonių teisių, kuri kalbės ne paskirų žmonių vardu, bet plačios, organizuotos visuomenės ir, pagaliau, Visuotino Lietuvių Kongreso vardu. Tuo būdu kova dėl atsteigimo laisvos, nepriklausomos Lietuvos respublikos eis sistematingai, organizuotai, vieningai ir rimtai.

Šiuo metu, nelaukiant net kongreso, organizuoti bet kokią didesnę delegaciją į Vašingtoną nebūtų tikslu, nes būtų išsemtos visos didesnės priemonės ne laiku ir sumažinta jų reikšmė tada, kada išmuš tikroji valanda joms panaudoti. Geri strategai karo laukuose ne visuomet šaudo iš didžiųjų kanuolių: jas panaudoja tik tada, kada tinkamo momento sulaukia. Visuotino Lietuvių Kongreso sudarytoji delegacija į Vašingtoną kaip tik ir bus toji didžioji kanuolė, kuri turės atlikti nepaprastai didelį ir svarbų žygį, jį atlikti laiku ir efektingai.

Pasirūpinkime, tad, kad prie paties Lietuvių Kongreso gerai prisirengti.

★

Bolševikiška "Laisvė" Čekoslovakijoj

Tas, kas įvyko ir vyksta prie bolševikų okupacinės valdžios Lietuvoje, dabar vyksta Lenkijoj, Čekoslovakijoj ir Baltijos valstybėse. Ten dabar eina sistematingas visokių laisvių likvidavimas.

Po ranka turime pluoštą žinių, kuriose pranešama, kad šiuo metu Čekoslovakijoj įgyvendinami nepravesti ir niekeno neužgirti įstatymai, kuriais suvalstybinamos privatinės mokyklos. Tai palietė net 2,400 čekų katalikų mokyklų. Tos "reformos" pravedamos Maskvos nustatyta tvarka ir įsakymais.

Iš valstybinių mokyklų taip pat yra išmestas dėstymas tikėjimo dalykų. Maskvos pastatytoji Čekoslovakijoj valdžia patvarkė, kad tėvai namie ir kunigai bažnyčiose tegali kalbėti vaikams apie religiją.

Tokią tai "laisvę" įveda bolševikai į okupuotus arba į savo "globą" paimtus kraštus.

APŽVALGA

Komunistų Siautėjimas Pabaltyje

KAIP KOMUNISTINAMA SUOMIJA

Žurnalistas Hal Foust, "The Chicago Tribune" korespondentas Europoje, pradėjo rašyti visą seriją straipsnių apie raudonųjų siautėjimą Pabaltyje. Įvadoje jisai sako, kad **Suomijos nepriklausomybė, kuri buvo žadėta paliaubų sutartyse su Rusija ir didžiąja Britanija, yra sutriuškinama sovietų čebatu.** Jis padaro ir tokį palyginimą, kad **Suomija yra taip greit ir sistematingai rusifikuojama, kaip Estija, Latvija ir Lietuva buvo komunistinamos.**

Šis žurnalistas Suomijos dabartinę padėtį studijavęs per pora savaičių. Jis patyręs skaudžių faktų, kad visas suomių politinis, ekonominis, kultūrinis ir socialinis gyvenimas yra diriguojamas raudonųjų. Net Suomijos policijai vadovauja Maskvoje išmokslinti ir išauklėti suomiai su sovietų slaptosios policijos pagalba. **"Suomijos armija, laikydamos rusų įsakymų atsuka ginklus naujon kryptin — vakarų link"** — rašo Hal Foust.

Kelių savaičių nuodugnūs tyrinėjimai parodę, kad **rusai masiniai deportuoja žmones iš Pabaltijo ir juos padaro vergais.**

NESUTINKI SU KOMUNISTAIS — ESI "FAŠISTAS"

Vyriausiu Suomijos spaudos cenzorium esąs ministrų kabineto narys komunistas Y. K. Leino. Amerikiečiui korespondentui buvę patarta savo straipsnius apie Suomiją išsiųsti išvykus į kitą kraštą, nes tikrai susitiktų su nesmagumais ir net pavojais.

Hal Foust kalbėjęsis su visa eile buvusių garbingų Suomijos valdžios pareigūnų, su rašytojais, teisininkais, profesoriais, pramonininkais ir prekybininkais, jie visi suomių radikalų spaudos apšaukiami "fašistais". Ir visi, kurie priešinasi komunizmui ir stovi už laisvą ir nepriklausomą Suomiją yra pravardžiuojami "fašistais".

Pirmame straipsnyje p. Foust pastebi, kad sovietų komisijos, kuri inforsuoja paliaubų nuostatus, vadu yra gen. A. Shdanow (Ždanov), kuris pravedė deportacijas ir konfiskacijas Estijoj, Latvijoj ir Lietuvoj. Vadinas, tasai rusas komunistas visam Pabaltyj biaurų, kruviną budelio darbą atlieka.

Kituose savo rašiniuose p. Foust parašysiąs ir apie kitų Pabaltijo valstybių rusifikavimą.

VISUR MASKVOS RANKA

Iš Foust pirmo rašinio aiškiai galima numanyti, kad Suomija tik iš vardo tėra nepriklausoma. Visas jos gyvenimas yra tvarkomas iš Maskvos, be kurios žinios dabartinė suomių vyriausybė ir piršto pajudinti negali. Viskas yra vedama prie to, kad būtų likviduoti visi suomiai patrijotai, visi tie, kurie nori savo kraštui laisvės ir nepriklausomybės. Po šitokios likvidacijos, aišku, Suomija bus galutinai prijungta prie Sovietų Rusijos.

Toks procesas eina Lenkijoj ir Balkanuose. Dėl to tai Maskva ten jokių komisijų iš užsienių neįsileidžia, užsienių spaudos atstovams draudžia įvažiuoti, net užsienių ministrų tarybos konferenciją Londone išardė.

KAS DARĖSI LIETUVOJ 1940-1941 M., TAS DABAR DAROMA KITUR

Hal Foust straipsniuose lietuviams nieko nebus pasakyta, ko jie nežinotų. Lietuviai jau 1940 metais susipažino su rusų bolševikų metodais likviduoti jų okupuotų valstybių tautinį, politinį, ekonominį ir religinį gyvenimą. Ne visi amerikiečiai tikėjo tam. Raštu ar gyvu žodžiu jiems apie tai pranešus, atsakydavo, kad taip negali būti. Bet dabar jau ir šie neįtikintieji Tomai jau turi progos matyti, kas 1940-1941 m. dėjosi Lietuvoje, Estijoj, Latvijoj ir rytinėj Lenkijoj, tas šiandien vyksta Suomijoj, Lenkijoj, Rumunioj, Vengrijoj, Bulgarijoj, Jugoslavijoj ir net tokioj Čekoslovakijoj. Žurnalisto Hal Foust raštai ne vienam Maskvos propagandistų suklaidintam amerikiečiui atidarys akis. Jie turėtų atidaryti akis ir kai kuriems mūsų politikams ir diplomatams, kurie santykiuose su Sovietų Rusija daro nedovanotinas nuolaidas ir tuo leidžia plisti kruvinam komunistiniam totalitarizmui.

★

Plačiai Garsinama Knyga

LAIC praneša, kad tik ką išėjusiame News Bulletin of The American Association of Teachers of Slavonic and East European Languages (kitaip AATSEEL), veikiantis prie Columbia University randame ilgesnę recenziją apie de Lannoy keliones į Viduramžių Lietuvą. Ten pat paminėtas dr. A. Bilmanio "Baltic Essays", J. B. Leighley veikalas "The Towns of Medieval Livonia", University of California Press ir Anglijoje išleistas "The Baltic Nations", by Prof. F. W. Pick.

Trumpai

PAGALBA LIETUVOS TREMTINIAMS

(Iš kun. dr. J. Končiaus radijo kalbos)

Mūsų senoj Tėvynėj Lietuvoj, kur naciai viešpatavo per tris metus apiplėšė žmones, jaunimą išgabeno vergijos darbams į Vokietiją ir į kitas šalis. Karo frontai tarp nacių ir sovietų ėjo du kart per Lietuvą ir todėl visa jos žemelė yra nuteriota, miestai ir sodybos sudegintos. Gaila, kad niekas iš mūsų ten negali nuvykti ir net tikslių žinių iš ten gauti, kokios pagalbos jiems reikia ir kokiose sąlygose jie gyvena.

★ ★ ★

Prievarta nacių išgabenti lietuviai darbams į koncentracijos stovyklas ir nuo karo audros pabėgusieji yra lietuvių šiose Europos šalyse: Švedijoje apie 500, Suomijoje apie 200, Norvegijoje 600, Belgijoje apie 100, Šveicarijoje 370, Italijoje apie 2,500, Prancūzijoje apie 1,000, Ispanijoje ir Portugalijoje apie 30. Vokietijos ir Austrijos, Amerikos, britų ir prancūzų karo zonose lietuvių esama apie du šimtai tūkstančių. Iš viso po pasaulį, karo audros lietuvių išblaškyta yra apie 300,000. Čia mano paduotos skaitlinės nėra galutinai tikslios, nes kas kartą atsiranda įvairiose šalyse daugiau lietuvių, kurie buvo pasislėpę nuo žiaurių persekiojimų ir priespaudos.

☆ ★ ★

Europoje esantiems lietuviams ir karo zonose BALF pagalbą jau teikia; jie ten yra susiorganizavę ir mums praneša reguliariai apie gautąją iš mūsų pašalpą. Persiuntimo keliai yra išdirbti ir valdžių leidimai yra gauti. Mūsų, Amerikos valdžia, Europos valstybės ir centralinės karitatyvės organizacijos, kaip tai Amerikos Raudonasis Kryžius, Intergovernmental Committee, War Relief Services, American Relief for France ir t.t. nuoširdžiai su mumis kooperuoja, ir visos šalpos darbas eina sekmingai.

★ ★ ★

Nuolat gauname prašymų iš lietuvių karo zonose maldaujančių drabužių, avalinės, patalinės, medikamentų, knygų ir pinigų, ypač pinigai yra reikalingi jaunimui einantiems į mokyklas ir studentams. Šalpa jiems reikalinga labai didelė ir mūsų pastangos už tai turi būti didesnės. Ačiū Dievui BALF veikla su jūsų pagalba eina sekmingai ir tikimės, kad šiais metais bus geriau.

★ ★ ★

Negaliu pamiršti lietuvių ištremtų į Sibirą, kurių skaičius mums tikrai dar nėra žinomas, bet iš gautų žinių esama apie šimtas tūkstančių. Jiems pagalbos ranką BALF iki šiol dar neturi galimybės ištiesti, nes sovietai-rusai neleidžia mums su jais susisiekti. Vilties nenustojame, nes lietuviai yra niekam neprasikaltę ir todėl atgaus savo žmogiškas-demokratines teises ir tuomet mes, amerikiečiai, jiems visiems nuskriaustiems galėsime pagalbos ranką ištiesti ir juos skurde suraminti.

VAIDILUTĖS ROMANAS

TĖVIŠKĖ

ANTROJI DALIS

LABOREMUS

Daugėla žiūrėjo į savo šefo elegantišką figūrą, į jo ramų, skustą, apypilnį veidą, kurį visuomet puošdavo švelni, visiems vienoda šypsena, su neribota pagarba ir beveik vaikišku jausmu tam lietuvių mecenatui ir vienintėliam turtuoliui, atiduodančiam savo širdį ir turtus savo tėvynei Lietuvai; ir taip paprastai, be jokių gestų, manierų, be mažiausio susidomėjimo savo asmens vardu arba garbe.

Manydamas, kad pasikalbėjimas pabaigtas, Klemensas atsikėlė.

— Turiu tamstai vieną pasiūlymą, — pridūrė atsikeldamas Petras Nėris. — Baigiasi antra valanda. — tęsė pažiūrėjęs į aukso laikrodį: — ar nepalydėsi manęs į Antakalnį? Jau tris dienas nemačiau, kaip ten eina statybos darbai.

— Mielai, — sutiko Klemensas.

Gražus, lengvutis, gumos ratais fajetonas, į kurį buvo pakinkytas juodbėris, su vežėju iškeltoje sėdynėje laukė prie redakcijos frontono. Susėdo abu ant minkštos pasostės ir nuvažiavo Antakalnio link.

Toji pati Antakalnio gatvė, kurios pradžioje buvo redakcija, driekėsi toliau visą laiką Neries pakraščiu. Iš kairės pusės matės laisvai atsivėręs vaizdas į sraunią upę ir reginį į Snipiškį, toliau važiavo pro skęstančius tarp sodų ir gėlynų senoviškų dvarelių rūmus, matydami iš dešinės pusės pušimis apaugusias kalvas. Aukštai iškilusių pušų viršūnės vainikavo iš toli užmatomus švento Petro bažnyčios balčius, bizantijos stiliaus kupolus.

Vos pro bažnyčią pravažiavus, fajetonas sustojo iš kairės prie aukštokai pamūrytu pamatu nutiestos ažurinės geležies tvoros su šaltkalviniais pagražinimais.

Giliai nuo gatvės atitrauktas, baltas, baroko stiliaus dviejų aukštų rūmas buvo iš lauko visai užbaigtas; dar bai ėjo už jo sienų. Užbaigtas ir iš vidaus rioksojo nuošaliau, prie pat gatvės, antras keturių aukštų namas su giliu rūsiu — suteranais.

Klemensą vedžiodamas Petras Nėris aiškino jam plano detales.

— Čia, rūsyje, bus spaustuvės mašinų skyrius. Pirmajame aukšte — rinkykla, ekspedicija... aukščiau — redakcija ir administracija. Ketvirtas aukštas, — valandėlę pamąstęs: — gal ten prisiglaus kokia nauja lietuvių draugija, gal kam prireiks...

Nuėjo abu į rūmą, apeidami iš antros jo pusės ir tai, ką Daugėla pamatė, priminė jam jo išsvajotą vaizdą iš tėviškės.

Petro Nėrio rūmas stovėjo aukštame skardyje, kurs driekėsi į pakalnę terasoto parko nuobėgiais, atsiremdamas į aukštą mūro sieną. Už sienos buvo matyti ilgas, lygus kiemas su keliais namais, paskendusiais tarp medžių ir darželių, o už kiemo, už gluosnių eilės, spindėjo Neries vaga. Koks nuostabus panašumas šito vaizdo su Rasų sodybos kalno galu, kurį ateityje Klemensas rengėsi papuošti rūmu, nuobėgius — parku; už kurio, toliau, buvo plati pievų lyguma ir mylimo Nemuno išsiraizgiusi juosta.

Baltijos Pabėgėliai Švedijoje

Švedų vyriausybė išdėstė vienaame pranešime nutarimus, padarytus Švedijoje gyvenančių Baltų pabėgėlių klausimu. Taikant šiuos nutarimus svetimšalių kontrolės tarnyba turi pranešti visiems šiems pabėgėliams — arba jų gyvenamų stovyklų viršininkams — kad jie visiškai nemokamai gali grįžti į savo kraštą: rusų oficialiu pareiškimu jie bus grąžinti į savo gyvenamas vietas.

Norintieji grįžti turės pranešti tai policijai arba stovyklos viršininkui. Švedų įstaigos reiškia norą, kad tačiau nenumatydamos jokios prievartos, kad pabėgėliai grįžtų į savo tėvynę. Jos pabrėžia jau galiojančius nuostatus ir draudžia daryti bet kurį spaudimą į pabėgėlius, kad įtikinti juos negrįžti. Begyvenantieji stovyklose turi susilaikyti nuo bet kokios politinės propagandos Švedijoje. Policija turės pranešti svetimšalių kontroles tarnybai apie visus šių nuostatų nesilaikymo atsitikimus.

KITA POZICIJA

Šio pareiškimo svarbiausias elementas yra aiškiai išreikštas noras, kad pabėgėliai grįžtų į trijų Baltijos sovietų respublikų teritoriją. Niekada anksčiau Stockholmo vyriausybė nebuvo užėmusi taip aiškios pozicijos šiuo klausimu, kuris be abejo yra jaučių rusų-švedų santykių punktas ir duoda pretekstą skaitlingiems sovietų spaudos puolimams. Švedai mato Maskvos nervingumą, kur atrodo, baltų pabėgėlių grąžinimas daromas prestižo klausimu.

Švedų vyriausybė nevaržė labai liberalios politikos, taikomos visų tautybių pabėgėliams, ligi momento, kai buvo nusistatyta ištremti nacių karo nusikaltėlius, oficialiai pripažintus "žmonėmis, kurie savo baisiais nusikaltimais sukėlė prieš save žmonijos sąžinę".

Naudodamiesi svetingu priėmimu, teikiamu visiems, kurie, jausdami pavojų savo gyvybei ar laisvei, atvykdavo prašyti švedų vaišingumo, skaitlingi trijų respublikų piliečiai kėlėsi per Baltiją 1944 m. vasarą ir rudenį, kai rusų spaudimas užtvindė pozicijas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

30,000 LIEČIA

Klausimas liečia iš viso apie 30,000 baltų, kurie, bėgdami nuo vėl pajudėjusio fronto, kaip išmanydami veržėsi į bet kokius laivelius ir pasiekė Švedijos krantus arba Gotlando salą. Dešimtys laivų nuskendo rudens audrų metu, pražudydami šimtus nelaimingųjų, kurie tikėjos rasti prieglaudą palaimintoje Švedijoje. Tūkstančiai kitų mėgino taip pat palikti savo kraštą, bet, trūkstant laivų, liko baltų pakrantėse.

Tarp tų 30,000 baltų teprisikaičiuojama tik keletas šimtų lietuvių ir 5,000 latvių. Iš 35,000 estų reikia išskirti 5,000 Estijos švedų grupę, tai yra, beveik visą švedų koloniją, įsikūrusią Estijoje viduramžių pabaigoje, tuo garbingu metu, kai Baltija buvo tik švedų ežeras. Ši žvejų grupė, praėjusios didybės laikotarpio liekana, buvo perkelta į Švediją 1944 metais vokiečių ir švedų įstaigoms susitarus. Švedų vyriausybė nenorėjo likti abejinga tos mažos grupės likimui, kuri amžių bėgyje užsispyrusi laikėsi savo gimtosios kalbos ir kuri buvo patekusi į galutino dekadanso pavojų, jei karo audros būtų turėjusios kristi ant jos dar kartą. Ji paėmė ją savo globon ir suorganizavo jos perkėlimą, bet 25,000 kitų baltų atvyko savo priemonėmis, nugalėdami sunkumus ir pavojus, kuriuos esame nurodę.

KAI TIK ATVYKO

Vos tik ši nelaimingoji minia išlipo Švedijos teritorijoje, tuoj prasidėjo gyva polemika.

Antisovietiškieji švedų sluoksniai matė šioje emigracijoje aiškiausią galiavišką baimės pavyzdį, kurios buvo apimtos ištisos tautos, matydamos perspektyvoje grįžtantį bolševistinį režimą. Iš savo pusės, komunistų organas "Ny Dag" pradžioje pareiškė, kad tai buvusi tik maža germanofilų bendradarbių ir baltų nacių klika.

Bet pasidarė aišku, kad paprastai klikai pabėgėlių buvo per daug, ir kad, iš kitos pusės, jie daugumoj priklausė darbo klasėms, žvejams, darbininkams ir ūkininkams. Tada komunistai tvirtino, kad šie baltai paliko savo kraštą tik bėgdami iš operacijų zonos, bet jie skubėsią grįžti tuoj po galutino jų tėvynės išvadavimo ir kai sovietinio režimo atstatymas būsiąs pradėtas vykdyti.

SAVAITĖS BĖGO...

Tačiau savaitės bėgo baltų pabėgėliams nerodant norą grįžti į jų išvaduotąsias respublikas. Rusai kaltino mažą fašistų grupę, esą ji daranti spaudimą į pabėgėlių daugumą, siekdama sutrukdyti jų grįžimą. Sovietų spauda taip pat kaltino švedų vyriausybę, esą ji toleruojanti ir net favorizuojanti autentiškų nacių grupes veiklą, kuri pasinaudodama pabėgėlių masės nežinojimu tikrų sąlygų išvaduotoje tėvynėje, varė Goebbelso programą.

Tikrumoje, baltų intelektualų grupė ilgą laiką leido spaudos biuletenį, skirtą vokiečių padarytiems nusikaltimams, kurie, besitraukdami, iššudė ir deportavo tūkstančius baltų.

Tačiau šis biuletenis primetė taip pat tokio rimtumo faktus sovietų armijai ir administracijai, kuri esą leidosi iki pikčiausių žiaurumų atkariautose respublikose. Švedų spauda reguliariai skelbė šią tamsią žiaurumų kroniką, kuri, aišku, darė blogiausią įspūdį Švedijos visuomenei ir pratino ją žiūrėti į rusus, kaip į taip pat baisius ir piktadarius, kaip ir vokiečius.

BIULETENIS DINGO

Klausimas greit pateko diplomatinėn plotmėn. Rusų taikomų metodų Baltijos kraštuose kaltinimų sunkumas, ir švedų spaudos komentarai, ironizuoją baltų neskubėjimą grįžti į savo kraštą, neleido Rusijai ilgai likti indiferentiškai. Buvo be abejo padaryti diplomatiniai demaršai ir baltų biuletenis dingo.

Vėliau sužinota, kad rusų valdininkai pereisią baltų stovyklas, ragindami juos grįžti į savo kraštą. Šia proga p. Guenther, švedų užsienių reikalų ministeris, pareiškė parlamente, kad Švedija pripažįstanti trijų Baltijos valstybių buvusių nepriklausomų iki 1940 m. aneksiją ir laikanti jos gyventojus sovietų piliečiais.

Čia reikia pažymėti, kad Anglija ir Jungtinės Valstybės tuo klausimu tiek nepadarė: baltų diplomatai, akredituoti Londone ir Vašingtone, tebesinaudoja savo privilegijomis.

TUO NEPASITENKINO

Tačiau Maskva tuo nepasitenkino ir rusų spauda atnaujino savo puolimus prieš Švediją ir prieš baltų "fašistus".

Stockholmo politiniuose sluoksniuose nesiepiamas klausimo rimtumas, kuris vaidina pirmaeilę rolę rusų-švedų santykių raidoje. Rusai nori, atrodo, kad Švedija, reikalui esant, jėga priverstų baltų pabėgėlius išvykti iš krašto.

Bet Stockholmo vyriausybė nenusileis niekada tokiam reikalavimui ir visada atsisakys prievartą pavartoti, kad privertus grįžti tūkstančius nelaimingųjų, kurie tam priešinasi, ir kurie, be to, labai lengvai rado vietos Švedijos darbo rinkoje.

PATALPINO SKELBIMĄ

Pačiu paskutiniuoju metu rusų pasiuntinybė Švedijoje patalpino visuose laikraščiuos skelbimą keturiomis kalbomis (švedų, rusų, estų, latvių)), nurodant baltams rinkimosi vietas, į kuriuos jie turėjo atvykti, kad būtų repatrijuoti. Tuo pačiu metu pabėgėliams buvo išsiuntinėta daugybė asmeniškų laiškų, vaizduojančių naujas sąlygas rytiniame Baltijos pajūryje ir raginančių ten grįžti. Tos kampanijos rezultatas buvo menkas.

Tuo klausimu laikomasi didelės diskrecijos, bet iš trisdešimts tūkstančių pabėgėlių tik mažiau penkiasdešimties, pagal tikriausius davinius, tepareiškė norą grįžti.

Tų baltų užsispyrimas, kurie per keturis metus išgyveno dvi okupacijas ir tris militarines kampanijas, ir kurie, atrodo, taip lengvai prisitaiko prie Švedijos gyvenimo sąlygų, rizikuoją išsaukti dar gana daug sunkumų. Pareikšdama, kad ji tai ką tik padarė, norą matyti grįžtant į savo tėvynę visus šiuos keliančius rūpestį svečius, švedų vyriausybė stengiasi suversti visą atsakomybę šiuo klausimu ant pačių baltų. Kiekvienu atveju, turint galvoje tuo klausimu rusų spaudos ir radijo parodytą sujudimą, pilnai galima numatyti, kad Maskva nepasitenkins šiuo išaiškinimu. Albert Hervien (Copyright by Le Monde ant A. F. P.)

SAKO, IŠRADĖ APSIGYNIMĄ

Larry Crosby, viršininkas Crosby Research Fundation, ir brolis žinomo kino artisto Bing Crosby, sako fundacija išradus apsigynimą nuo atominės bombos. Sako, tuo išradimu galima atominė bomba eksplioduoti už mylių ir nežinant net tikrai vietos, ant kurios būtų numesta. (Acme Draugas telephoto)

Šeimininkės! Jeigu Jūs Norite Gaminti Geras Valgius, Gėrimus, ir Gerai Šeimininkauti.

Įsigykite Šią Puikią Knygą —

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMAS

Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragaičius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, paukštienas, prieskonius; taipgi, kaip pagaminti vyną ir midų; ir daug kitų naudingų paaiškinimų.

Kaina, su persiuntimu, tiktai $1.25

"DRAUGAS"

2334 South Oakley Avenue

Chicago 8, Illinois

Įdomios Žinios

Apie Pagarbą Karo Veteranams

KATALIKŲ KARO VETERANŲ ORGANIZACIJA PASIRYŽO TEIKTI ŽINIŲ Į ĮVAIRIUS KLAUSIMUS, KURIE LIEČIA KARO VETERANUS IR JIEMS PAGALBĄ.

Visus klausimus, liečiančius vyrus tarnyboje ir veteranus, reikia siųsti į Veterans Aide, Catholic War Veterans, Empire State Building, New York 1, New York. Kada Chauffatt rekomenduos išpildymą blankos pasiuntimui valdžiai, CWV atsius reikalingą blanką.

★ ★ ★

Straipsnius ir atsakymus pagamins Hubert E. Chauffatt, National Welfare Officer of the Catholic War Veterans. Jis atsakys į klausimus, kurie liečia problemas vyrų tarnyboje ir veteranų. Kada jis rekomenduos išpildymą blankos, tiesiog pasiųs rašytojui tam tinkamą blanką. Nebus jokio mokesčio arba obligacijos šiai pagalbai. The Catholic War Veterans, yra Veteranų Administracijos pripažinta teikti visokius reikalavimus tai organizacijai dėl veteranų ir jų šeimų. Ji siūlo šį patarnavimą visiems veteranams ir jų šeimoms nepaisant rasės, tikybos arba spalvos.

Tėvai, žmonos, giminės ir draugai vyrų ir moterų tarnyboje galės daug išmokti skaitydami šiuos straipsnius kurie interesuos G. I. Joe ir G. I. Jane. Patartina kas savaitę iškirpti straipsnius ir pasiųsti veteranams.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

KL.: — Kelios skaitytojos praneša, kad jų vyrai buvo užmušti Antrame Pasaulio Kare, ir jos nori žinoti, ar gali prašyti pašalpos pagal G. I. Bilių, kaipo veteranų našlės.

ATS.: — G. I. Bilius padengia tik veteranus — vyrus ir moteris. Nėra jokių parūpinimų kareivių užlaikomiems asmenims gauti tą pašalpą. Našlės žuvusių karo laukuose vyrų gali prašyti pensijų $50 per mėnesį.

KL.: — Armijos karininkas nori žinoti, kur gali gauti informacijų apie paskyrimus į regularę armiją.

ATS.: — Dabartinis Armijos įsakymas parūpina kad visi "commissioned" karininkai, garbingai paliuosuoti, automatiškai perkelti į Officers Reserve Corps ir jie gali būti vėl pašaukti. Patariame sekti Armijos įsakymus kas link šio dalyko.

KL.: — Daug žmonių ieško informacijų apie įvairius regimentus arba divizijas, norėdami žinoti, kada ir ar jų jaunuoliai gaus atlaidą (furlough).

ATS.: — Su karo pabaiga Pacifike, sunku gauti pilnų informacijų apie dauge'į vienetų. Jau prašėme War and Navy Departments pranešti mums apie šias grupes ir sulaukę tų informacijų mes pasiųsime Tamstai.

KL.: — Panelė ir jos sužiedotinis dabar tarnaudamas laivyne ketina apsivesti kaip tik jis bus paliuosuotas. Ji nori gauti informacijų apie F. H. A. paskolą veteranams.

ATS.: — Aplikacijos paskoloms turi būti paduotos vietiniam bankui arba panašiai įstaigai. F. H. A. užtikrina iki 80 nuoš. paskolos, gi Veteranų Administracija užtikrina likusią sumą.

KL.: — Pirmo Karo veteranas klausia, ar valdžia parūpina apdraudą dykai Pirmo Pasaulio karo veteranams.

ATS.: — Ne. Bet jis gali prašyti valdžios apdraudos kaipo Pirmo Pasaulio Karo Veteranas. Pasiųsk prašymą į Insurance Division of the Veterans' Administration, Washington 25, D. C. Tą apdraudą gali išsiimti World War I veteranai. Duokles galima mokėti kas mėnuo, keturis kartus per metus arba kartą į metus.

PASTABA: Vyrai ir moterys tarnyboje gali gauti informauijų apie mokslą, darbą ir t.t. savo pokariniams planams prašydami mūsų "'O' Day Program". Vyrai ir moterys ligoninėse taipgi gali gauti šį patarnavimą, ir mes maloniai paminsime ir jų reikalavimus ir apeliacijas Veteranų Administracijai, dykai be jokio užmokesčio. CVV

BALF Praneša

New York (LAIC) — Jo Ekscelencija Amleto Giovanni Cicognani, D.D., Apaštalinis Delegatas Jungtinėms Amerikos Valstybėms šiandien BALF'ui pranešė, kad Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII paaukojo 200,000 frankų nuo karo nukentėjusiems lietuviams Prancūzijoje sušelpti.

Pakvituodamas šią šaunią dovaną, BALF'o pirmininkas, kun. dr. J. B. Končius, savo padėkos laiške, tarp kitko išsireiškė:

"Jo Šventenybės mūsų kenčiančiai tautai parodytas prielankumas mus didžiai skatina dar labiau suintensyvinti pastangas mūsų brolių Europoje gerovės labui".

Jo Eminencija Philadelphijos Arkivyskupas Kardinolas D. J. Dougherty maloniai sutiko būti Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo garbės nariu.

SS Marshall Elliot su 110,000 svarų aprangos ir apavo š. m. rugsėjo 20 d. išplaukė iš New Yorko uosto Prancūzijos linkui.

Ši apranga ir apavas buvo paruošti BALF'o ir yra skiriami nuo karo nukentėjusiems lietuviams Vakarų Europoje sušelpti.

Šis 4-tas aprangos ir kitų reikmenų krovinys buvo išsiųstas bendradarbiaujant War Relief Service, Inc.

Atlik teisingai ir sąžiningai savo priedermes, turėsi nesudrumstą sielos poilsį.

Paraginkite savo pažįstamus, kad jie užsisakytų įdomų laikraštį—"Draugą."

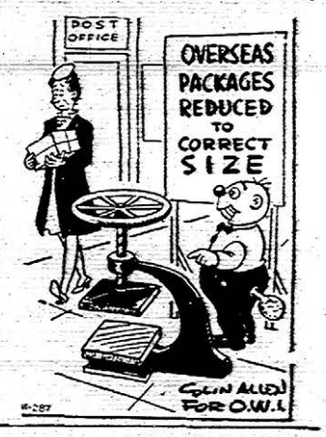

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

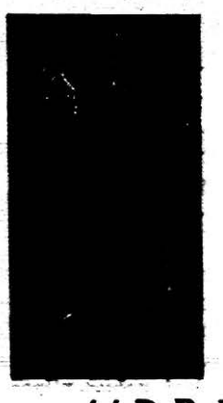

SVENČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaito ir netikintieji!

Liurdo knyga

Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais įrišta, virš 500 puslapių.

KAINA — $3.50

Kreipkitės su užsakymu:

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Ave. Chicago 8, Illinois

Rockford, Illinois Žinios

(Atkelta iš 3 pusl.)

metai kai neturiu jokios žinios. Dabar pasiekė žinia, kad daug lietuvių rusai iš Lietuvos išvežė.

Aš su seseria iki šių metų birželio mėnesio gyvenome Vokietijoj.

Dabar atvykome į Romą. Čia gyventi irgi nelengva, nes nei tėvo, nei motinos neradome. Radome tik Lietuvių Komitetą, per kurį Amerikos lietuviai pabėgėliams teikia pagalbos. Jo dėka studijas vėl galėsiu tęsti toliau. Sesuo čia likti nenori. Ji svajoja tik apie Ameriką, kokiu nors būdu pakliūti į Ameriką ir ten dirbti. Iš Romos jau keli pabėgėliai išvyko į Amerika, nes jiems Amerikoj gyvenantys jų giminės parsiuntė šipkortes. Mes irgi turime dėde Amerikoj, kuris gyvena turbūt jūsų mieste, bet kad neturime jo tikslaus adreso, tai susirašinėti ir negalime. Būčiau labai jums dėkingas, kad galėtumėte mums dėde paieškoti ir jo adresą mums pasiųsti.

Jūsų adresas pas mane pakliuvo visai netikėtai. Gavau iš komiteto švarką, o jo kišenėj radau jūsų adresą. Pasirodo, kad švarkas dovanotas jūsų, o ten esantis jūsu adresas kartu pakliuvo į mano rankas. Nebeturiu aš padėkos žodžių už tiek daug gero. Mano daiktai, kurių iš Lietuvos negalėjau daug paimti, buvo jau susidevėję. Tik dėka jūsų aš vėl įsivelku į jūsų paaukotus naujus drabužius ir galiu džiaugtis. Romoj drabužių klausimas labai aktualus ir daug kainuoja. Pabėgėliuį tokios kainos visai neprieinamos. Už jūsu pasiųstą švarką nuoširdžiausiai dėkoju, nes jis pakliuvo man. Lauksiu iš Jūsų skubaus laiško ir kitą kartą parašysiu daugiau kas Jums bus įdomiau. **J. Čepaitis**

P. S.: Jei Jums pavyktų surasti mano dėdę Vincą Čepaitį, tai jūs jam perduokite mano adresą. Už viską jums iš anksto dėkoju.

Korespondentas

PRANEŠIMAS

Cicero. — Raudonos Rožės Klūbo mėnesinis susirinkimas šį penktadienį. Liuosybės svetainėj. Nariai, būkite laiku ir visi. Turėsime aptarti keletą svarbių dalykų. Šiame susirinkime bus keletas narių, brangių svečių, paliuosuotų iš karo tarnybos. O kaip būtų malonu, kad jie visi kartu sugrįštų. Sulauktuvėms yra nutarta rengti ba kietas. Mūsų Benis jau laužo savo galvą, suprantama gelbsti ir kiti.

Community and War Fundo vajus. Reikalinga sukelti daug milijonų. Nėra abejonės, pats klūbas ir visi nariai savo dalį atliks su noru, nes žino, jog sudėtas aukos eina geriems tikslams. Jų dalis teks ir mūsų tautai, pabėgėliams ir nuo karo nukentėjusiems.

Amerikos Lietuvių Kongresas irgi nebus pilnas be Raudonos Rožės Klūbo atstovų. Tad išrinkime ir atstovus ir paskirkime aukų.

D.

IŠ "WORLD ŠERIES" BASEBOLO RUNGTYNIŲ

Šiomis dienomis eina kova už Amerikos basebolo čempijonatą tarpe "meškiukų" (Cubs, National Lygos) ir "tigrų" (Tigers, American Lygos). Ši nuotrauka iš pirmo žaidimo, kuriame "meškiukai" "tigrus" nugalėjo 9—0. (Acme-Draugas telephoto)

PAIEŠKOJIMAI

Abraitienė-Kilniūtė Agota.

Abramavoičius Mykolas, gyvenes 3645 Lituanica Av. Chicago, Ill.

Andriuškevičiai, Juozas, Ona ir Elena, kile iš Rekšių km., Šiluvos v. Raseinių ap. Amerikon atvykę prieš šį karą.

Antanaitienė - Kinkaitė Bronė, duktė Juozo gyvenusi Ansonia, Conn.

Arsinkaitienė - Valinčiūtė Magdalena, duktė Jurgio, gyvenusi Bridgeport.

Bacevičienė Mathilda, gyvenusi ir gal tebegyvenanti Bridgeport, Conn.

Baltusienė - Klevinskaitė Ona, duktė Juozo, kilusi iš Lauckaimio km., Kudirkos Naumiesčio parapijos.

Bendoravičius, sūnus Petro.

Berniker Marė, gyvenusi Detroit, Mich.

Bolis Domininkas, gimes Baltimore, Md., bet augęs ir mokslus ėjes Lietuvoje, iš kurios į Amerika sugrįžo prieš kara.

Čiurlioniai Julius ir Karolina, kilę iš Merkinės v., Alytaus apskr. ir gyvenę Boston, Mass.

Dargytės Ona ir Viktorija pirmoji ištekėjusi už Kirklausko, o antroji už Sitkausko, i Amerika atvyko 1905-1906 metais ir apsigyvenc pas brolį kun. Dargį Wilkes-Barre.

Daugėlienė - Kaz'auskaitė Ona, prieš kara gyvenusi Toronto, Ont., Kanadoje, i kur buvo atvykusi iš Argentinos.

Dičkauskai Kazimieras ir Adelė Liepinaitytė, ir jų sūnus Viktoras, gyveną Brooklyn, N. Y.

Didžiulis Juozas, sūnus Antano, kilęs iš Romainių-Kaimelkos km., Raudondvario v., Kauno apskr., 1938-1939 m. gyvenęs Trenton, N. J. ir Brooklyn, N. Y.

Drangeliai Jurgis ir Ona, prieš ištekant Brundzaitė, į Ameriką atvykę prieš 50 metų ir gyvenę Shenandoah, Pa.

D...rickienė, buvusi Raud. Kryžiaus tarnautoja.

Kiningis Kazimieras, gyvenes Čikagoje, arba jo įpėdiniai.

Garmalčik Alfonsas, į Amerika iš Liepojos išvykes 1923-27 metais ir gyvenes Čikagoje.

Gegžna Vincentas.

Gruškienė Ona, gyvenusi Lowell, Mass.

Jakubauskas Pijus.

Jakutienė - Valinčiūtė Kotryna, duktė Jurgio, gyvenusi Lewiston, Me.

Jančius Pranas, sūnus Motiejaus, gimęs Rokų km., Aukšt. Panemunėje.

Jančiūtė Agnieška, kilusi iš Dubravų km., A. Panemunės valsč.

Jankauskai Juozas ir Antanas, broliai Magdalenos Dranginienės.

Juozapavičius - Juozapaitis Rokas, nuo 1918 metų gyvenęs Amsterdam, N. Y.

Kiesylis Kazys, sūnus Igno, prieš karą gyvenęs San Francisco, Cal.

Kiesylis Pranas, sūnus Prano, kilęs iš Ragelių parapijos, Rokiškio apskr., gyvenęs ir gal tebegyvenąs New Yorke.

Kutra Petras, anksčiau gyvenęs 1012 So. Main Str., Rockford, Ill.

Morkūnas Jonas, gyvenęs East Pittsburgh, Franklin Street.

Morkūnas Aleksandras, sūnus Bernardo, kilęs iš Lapainės km., Kruonio v., Trakų apskr. ir gyvenęs Pittsburgh.

Nagine Aleksas, kilęs iš Andriūnų km., Kruonio v., Trakų apskr.

Pakut Jonas ir Bronė Kasparavičiūtė, ir jų vaikai Balys, Bronė ir Apolonija.

Petrauskienė Ona, Amerikoje žinoma kaip **Anna Pittin,** gyvenusi netoli Čikagos.

Pučkorienė Felicija, apie 1935 metus gyvenusi netoli Kensington.

Purvinskai Stasys ir Antanas, kurių vienas lankėsi Lietuvoje 1925 m. ir kitas 1931 metais. Spėjama, kad gyvena Čikagoje ar apylinkėje.

Rimavičiūtės Birutė ir Teresė, kilusios iš Gižų km., Vilkaviškio aps.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: **Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.**

"Draugas"

(Daugiau bus)

CHICAGO IR APYLINKĖS ŽINIOS

Pagerbė BALF Pirmininką

Kun. dr. J. Končiui, BALF pirmininkui, pagerbti sueiga, buvusi trečiadienio vakarą Syrena restorane gerai pavyko. Ji buvo jauki, draugiška. Susirinko netoli šimtas bendrojo fondo ir kitų organizacijų veikėjų, kurie ir viešomis kalbomis ir privačiai sveikino kun. Končių už sekmingą fondui vadovavimą. Ši pagerbimą surengė BALF apskritis. Šiam tikslui daugiausiai pasidarbavo **Sophie Barcus ir E. Samienė,** žymios apskrities vadovės. Dain. Poškaitė padainavo solo, p. Milerytė akompanavo. Kalbėjo tik ką grįžęs iš Europos karys **Antanas Čelkis, kun. Ig. Albavičius, Nora Gugienė, konsulas dr. P. Daužvardis ir pats garbės svečias.** Programai vadovavo L. Šimutis.

Koresp.

Keistučio Klūbo Nariu Dėmesiui

Sekmadienį, spalių 7 dieną, 1 valandą popiet, Holywood salėje įvyks Lietuvių Keistučio Pašalpos Klūbo susirinkimas. Be klūbo bėgančių reikalų, reikia tikėtis, kad bus klausimas siuntimo delegatų į Amerikos Lietuvių Kongresą. Visos lietuvių organizacijos prisiųs delegatus į šį didįjį Amerikos Lietuvių Kongresą, kuris įvyks lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis, Congress Hotely, Chicagoj.

Visį Keistučio Klūbo nariai prašomi būti šiame klūbo susirinkime ir išrinkti delegatus. Atliksite patrijotišką pareigą.

Beje, teko patirti, kad komunistai priklausantieji Keistučio Klūbui, turi įsakymą iš Brooklyn nuo Rojaus Mizaros, kad Keistučio Klūbas pasiųstų delegatus į komunistų suvažiavimą. Jų suvažiavimas šaukiamas Pittsburgh, Pa. Jie prisidengę demokratinių lietuvių vardu. Reikia tikėtis, kad Keistučio Klūbo nariai pažins vilkus avino kailyje.

Klūbietis

Gražiai Pavykęs BALF Chicago Apskrities Vakaras

Baigiant drabužių rinkimo ir pradedant Community War Fund vajų, BALF Chicago apskritis surengė šaunų vakarą rugsėjo 30 d., Darius-Girėnas salėj. Kadangi tą dieną ir vakarą lietus gerokai pylė, tad pradžioje rengėjų veiduose reiškėsi susirūpinimas dėl vakaro pasisekimo. Bet netrukus tos rengėjos bėgiojo, rūpinosi, kad nebeužtenka kėdžių svečiams susodinti. Ir, ištikrųjų, prisirinko tiek svečių, kad prisipildė takai ir pasieniai stovinčiais. Visi jie rinkosi su gražiomis širdimis ir dovanomis. Na, ir prinešė gan gausiai kenuoto maisto ir muilo. Kiti aukojo pinigais nupirkimui muilo.

Vakarą pradėjo BALF Chicago apskrities pirmininkė Sophia Barcus ir tolimesnį jo vedimą perdavė adv. A. Oliui, kuris tą pareigą pagirtinai atliko.

Prasiskleidus užlaidoms, scenoje pasirodė A. Stevens vedamas mergaičių choras, kuris sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir keletą patrijotinių dainų. Dainavo solo C. Miller. Visos dainos sudainuota puikiai. Toliau sekė tautiniai šokiai, kuriuos atliko Ateitininkų Draugovės šokėjų grupė kaip visuomet gyvai, linksmai ir publikai labai patiko.

Kalbėjo kons. dr. P. Daužvardis. Nupiešęs Lietuvos žmonių bei tremtinių skaudžią padėtį, dėkojo už prijautimą ir teikiamą jiems visokeriopą paramą. Community and War Fund atstovas R. Coburn plačiai išdėstė šio fondo tikslus ir darbuotę ir pareiškė pasitikėjimą, kad lietuviai jo veiklą rems šiame vajuje.

Principalis kalbėtojas buvo BALF centro pirmininkas kun. dr. J. Končius. Vakaro vedėjas apibudinęs jo nuopelnus steigiant ši fonda, perstato jį publikai, kuri jį pasitiko atsistojimu ir plojimu. Kalbėtojas taip pat atpasakojo skaudžią lietuvių tautos nelaimę ir patiekė skaitlines tremtinių, pabėgėlių įvairiose šalyse ir išsiųstas sumas pagalbos — pinigais ir drabužiais. Kalba buvo visiems labai įdomi.

Dar kartą prasiskleidė užlaidos ir scenoje pasirodė liūdnas vaizdelis — prie silpnos ugnelės varginga pabėgėlių šeima. Tuo kartu už scenos E. Samienė padeklamavo jos pačios parašytas eiles "Išgirsk, lietuvi!"

Dar J. Daužvardienei tarus keletą jausmingų žodžių, buvo rodomi judamieji paveikslai, iš šelpimo srities Europoje iš Community War Fund veiklos, iš BALF drabužių sandėlio darbų ir vaizdai iš Lietuvos. Ir mieli tie Lietuvos vaizdai — laukai, ežerai, maloni šienapiūtė, tie bestypsanti gandrai tokie pažįstami, artimi.

Bendrai, vakaras pavyko visais atžvilgiais. Patėmijau ir gerą kooperaciją. Stropiai dirbo rengimo komisija, BALF apskr. valdyba, centro nariai ir skyrių darbuotojai. Visi kaip bitelės tik skubėjo — vieni pakavo suneštą muilą ir kenuotą maistą, kiti dėžes vežė, kiti tikietėlius skleidė, prie baro triūsė. Visuomenė rėmė, tad ir pasekmės geros. Patėmijau Community War Fund sekretorę Mrs. Wilson, kuri buvo tuo vakaru labai patenkinta ir pati nušilusi viską pakavo į dėžes.

Dirbkite tautos gelbėjimo darbą, visuomenė parems.

Tėmytoja

Išleistuvių Atgarsiai

North Side. — Rugsėjo 30 d., parapijos svetainėje susirinko nemažas skaičius žmonių pagerbti buvusį misijonierių Argentinoje, dabar vėl grįžtantį kun. Vengrą ir naujai paskirtus misijonierius kunigus, Saplį ir Raitelį.

Abu virš minėti kunigai dažnai atvažiuodavo į North Side su dvasine pagalba, tad klebonas kun. Gasiūnas, atjausdamas savo padėjėjų pasišventimą, suruošė atsisveikinimo vakarienę.

Vakarienė pasisekė, nors diena nebuvo graži. Skanius valgius priruošė gabios šeimininkės.

Pirmoji programo dalis buvo išpildyta parap. mokyklos vaikučių. Seselės Kazimierietės vaikučius išmokino pritaikintų išvažiavimui vaizdų ir dainų. Vaikams išpildžius savo dalį, solistai Čivinskis ir Bitautas žavėjo susirinkusius dainavimu liaudies dainų.

Kun. S. Gaučias buvo vakaro vedėjas. Jo sumanymu ir žmonių vienbalsiu pritarimu, padaryta aukų rinkimas, misijonierių kelionės išlaidoms. Sudėta visa šimtinė.

Kalbos buvo trumpos, bet nuoširdžios. Visi reiškė savo linkėjimus, Dievo palaimos ir kuo geriausio pasisekimo misijonieriavimo darbe. Kunigai misijonieriai atsakė nuoširdžiu dėkingumu už atsilankymą, linkėjimus ir aukas.

Northsaidiečiai gali džiaugtis, kad jų suruoštas vakarėlis pagerbti kunigus marijonus, kurie išvyksta į Argentiną dirbti pastoracijos darbą brolių lietuvių tarpe, buvo didžiausias pasisekimas.

Visų Tėvų Marijonų, ir ypatingai trijų išvykstančių misijonierių, dėkingumas bus visada su geradariais northsaidiečiais. Lai Dievas kiekvienam atlygina šimteriopai.

Koresp.

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi ir remia "Draugą"

AR JAUČIATE NERANGUMĄ po valgio? Ar jaučiatės nervuoti, pavargę? Ar vargina galvos ar pilvo skaudėjimas? Pabandykite **DIGESTENE.** Greitas palengvinimas.

$1.00 IŠBANDYMUI KIEKIS — (Trial Size)

Prisiųsim C.O.D., arba jei norite, išanksto prisiųskite $1.00 ir mes apmokėsim visas persiuntimo lėšas.

SPECIALĖ FORMULA
SUSIDEDA iš: — Salicylic Acid, Resorsin, Sulphur ir Petrolatum

Gelbsti nuo pleiskanų, ir galvos niežėjimo. Įtrinkite smarkiai prieš gulsiant— išplaukite galvą rytmetyje. Taipgi vartojamas plaukų sušukavimui.

65c IŠBANDYMUI KIEKIS — (Trial Size)

Užsakant vieną ar abu, kreipkitės į

UNIVERSAL MEDICAL LABORATORIES
1400 S. Pulaski Rd.
Chicago, Ill.

SENOMS, ATDAROMS, SKAUDŽIOMS ŽAIZDOMS IR ODOS IŠBĖRIMAMS

Kenčiantieji nuo senų, atdarų, ir skaudžių žaizdų, žino kaip sunku yra ramiai sėdėti, ir kaip nakties metu negalima gerai išsimiegot. Kuomet žaizdos pradeda niežti ir skaudėti — užtepkite LEGULO Ointment palengvinimui skausmo ir niežėjimo tų senų, atdarų ir skaudžių žaizdų. Jo atgaivinančios ir skausmą prašalinančios ypatybės suteiks Jums tinkamą nakties poilsį ir pagelbės išgydyt senas, atdaras ir skaudžias žaizdas. Vartokite jį irgi skaudiems nudegimams, šašų ir sutrūkimų prašalinimui, ir kad palengvinti Psoriasis niežėjimą. Atvėdina vadinamą Athlete's Foot degimą ir niežėjimą, sustabdo jo plėtimąsi, sulaiko nuo odos sudžiūvimo ir sutrūkimo tarp pirštų; geras ir sausos, trūkstančios odos niežėjimui, nuo darbo išbėrimams ir kitoms odos negalėms iš lauko pusės.

LEGULO OINTMENT parsiduoda po $1.00, 1.75, ir 3.00.

Siųskite Jūsų Money Orderį tiesiog į:—

LEGULO
1941 No. Pulaski Rd.
Dept. D. Chicago 39, Ill.

A and W RADIO SERVICE
COMPLETE RADIO SERVICE
WALLY J. BUDWIT ir ALEX BUDRIK
Savininkai

Taisome Radios visokių išdirbysčių ir modelių. Taipogi parduodame naujus ir senus Radios už prieinamas kainas.

2102 W. 35th St. **Tel. Lafayette 7022**
(PRIE 35th ST. ir ARCHER AVE.)

Įgyvendinkite Lietuvišką Patarlę:—
"SAVAS PAS SAVĄ"

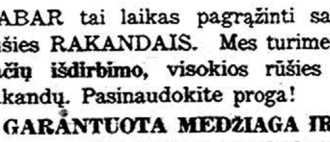

Tiesiog Jums Iš Mūsų Dirbtuvės

Pirkite Ten, Kur Gausite Pilną Patenkinimą ir Puikiausius Rakandus Už Prieinamas Kainas!

DABAR tai laikas pagrąžinti savo namus su geriausios rūšies RAKANDAIS. Mes turime didelį pasirinkimą, **mūsų pačių išdirbimo,** visokios rūšies klasiškų ir moderniškų rakandų. Pasinaudokite proga!

GARANTUOTA MEDŽIAGA IR DARBAS TEIKIAMA UŽ LABAI PRIEINAMAS KAINAS!

Tūkstančiai Pilnai Patenkintų Pirkėjų Išgarsina Mus. — Prie Progos Paklauskite Jų!

Archer Avenue Furniture Co.
— PARLOR SUITE IŠDIRBĖJAI —
4140 Archer Ave. Chicago 32, Ill.
Telefonas — LAFayette 3516
Savininkas — JOE KAZIK—KAZIKAITIS

Kaip Prasidėjo Lietuvių Šelpimas

(KUN. DR. J. KONČIAUS, BALF CENTRO PIRMININKO, KALBA DARIUS-GIRĖNAS SALĖJ PER BALF CHICAGO APSKRITIES SURUOŠTĄ VAKARĄ DRABUŽIŲ VAJUI BAIGTI, RUGSĖJO 30 D.)

(Pabaiga)

KĄ BALF PLANUOJA SEKANTIEMS METAMS

Kadangi finansiniai metai baigiasi šiandien, manau bus pravartu jums pranešti, kokie yra BALF planai sekantiems metams, t. y. nuo 1945 metų spalių 1 d.:

a) Drabužių vajaus darbą ir toliau tęsime visu smarkumu, nes drabužiai labai reikalingi ne tik Lietuvoje, bet ir po visą pasaulį išsklaidytiems lietuviams.

b) Šių metų lapkričio m. pradėsime svarbų maisto ir kitų būtiniausių reikmenų vajų. Valdžios leidimai jau parūpinti ir apie tai greitai spaudoje plačiai pranešime.

c) Karo audros nuskriaustieji lietuviai yra ištroškę ne tik maisto ir drabužių, bet ir spausdinto lietuviško žodžio. Savo pranešimuose jie nuolat mūsų maldauja nusiųsti bent senų lietuviškų laikraščių ir knygų. Todėl dabar kreipiamės į visus Amerikos lietuvius, prašydami siųsti į mūsų sandėlį lietuviškas knygas, maldaknyges bei žurnalus. Pasitikime, kad šis vajus gerai pasiseks.

d) Vaikučiams gauname labai mažai drabužėlių. Dėlto šiais metais numatoma per savo skyrius organizuoti moterų ir merginų ratelius rankų darbeliams, padaryti vaikučiams mezginėlių ir pasiūti jiems drabužėlių.

Tam tikslui yra numatytos lėšos. Dėl organizacijos ir reikalingos medžiagos užpirkimo šiam vajui, susitarsime su skyriais. Turime vilties, kad lietuvės amerikietės pašvęs savo laiką ir savo rankomis pagamins drabužėlių nuskriaustiems Lietuvos vaikučiams. Vaikučiai ir jų motinos labai įvertins tokias brangias dovanas iš Amerikos. Visos moterys ir merginos nuoširdžiai kviečiamos šiam kilniam darbui.

Pageidaujame, kad miesteliuose, kur tik galima rasti laisvą kambarį krautuvėse, mokyklose, namuose ar kitur, būtų įsteigti pastovūs aukų rinkimo centrai ir vietos rankų darbams dirbti.

PINIGINĖ PAŠALPA

e) Šiais metais siųsime ir piniginę pagalbą. Teiksim stipendijas mokslą einančiam lietuvių jaunimui Europos šalyse. Taip pat duosime piniginę pagalbą vaikučiams, našlėms su vaikais, seneliams ir ligotiems.

Šiais metais mūsų darbams National War Fund yra patvirtinęs biudžetą $600,000 sumai. Ši suma yra labai maža, nes lietuvių skaičius karo zonose Europoje yra toks didelis, kad jų atitinkamam sušelpimui reikėtų kelis kartus daugiau negu gausime iš National War Fund.

Turime vilties, kad National War Fund pridės daugiau sumų, nes kaskart atsiranda vis didesnis skaičius lietuvių reikalingų pagalbos Belgijoje, Norvegijoje, Danijoje ir kitur.

Finansinei ir medžiaginei pagalbai lietuviams užsienyje teikti, pereitais ir šiais metais daug pagelbsti ne tik Amerikos valdžia, bet ir tokios didžiulės įstaigos, kaip Amerikos Raudonasis Kryžius, Tarptautinis Raudonasis Kryžius, Amerikos Šalpos Fondas Prancūzijai, Amerikos Šalpos Fondas Italijai, War Relief Services ir kitos organizacijos, šiame krašte ir užsienyje. Santykiai su visais palaikomi glaudūs ir draugiški. Amerikos visuomenė ir jos vadai mums yra prielankūs ir mums kooperuoja, net žymūs asmenys, kaip gubernatoriai, senatoriai. Jo Eminencija kardinolas Dougherty ir kiti yra BALF'o garbės nariai.

NUO KO PRIKLAUSO PASISEKIMAS

BALF'o finansinis stovis ir veikla išimtinai priklausys nuo National War Fund vajaus pasisekimo. Jei bus surinkta numatyta suma, ar daugiau, aišku, jie suteiks mums paramos. Nuoširdžiai kviečiu Chicagos ir visus Amerikos lietuvius darbu ir aukomis prisidėti prie Community War Chest arba National War Fund vajaus. Dirbkime kartu ir išvien su plačiąja Amerikos visuomene, o ji matydama mūsų nuoširdumą ir dosnumą, labiau atjaus lietuvių tautos reikalus. Visuomet atsiminkime, kad mes esame Amerikos dalis. Būkime geri šios šalies piliečiai ir supraskime, kad šis didžiulis National War Fund vajus yra mūsų reikalas, o pats BALF'as nėra kas kita, kaip **Amerikos pašalpa lietuvių tautai.**

BALF'o vadovybės vardu reiškiu širdingiausią padėką mūsų vyriausybei, National War Fund ir President's War Relief Control Board už suteiktą finansinę ir visokeriopą pagalbą. Jums, Chicagos lietuviai, priklauso didis nuopelnas ir pagarba už jūsų nuoširdų bendradarbiavimą su Chicagos Community War Chest. Iš atsakingų pareigūnų ne kartą esu girdėjęs didelių pagyrimų Chicagos lietuviams, kurie savo veikla šalpos srityje yra pralenkę kitas tautas šiame mieste. Tebūna taip ir toliau.

Kas juokiasi iš kitų nelaimės, tenelaukia pagelbos savo nelaimėje.

Pirk teisybę, bet jos neparduok. **Saliamonas.**

Dėkui! Dėkui!

Sekmadienio rytas išaušo debesuotas, lytingas. Saulutė vos ne vos pasirodė ir vėl pasislėpė. Taip, gamta baugino, bet mūsų **brangios** rėmėjos nenuleido rankų ir neprarado vilties. Vienos iš jų siekė užsibrėžto tikslo savo parapijų salėse, kitos drąsiai važiavo į Vytauto daržą. Iš tikro, tai geležinės valios ir šventų norų ištvermė! Tai Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų nepalaužiama dvasia. Joms į talką stojo daug geraširdžių ir nepaisydami blogo oro parėmė gražų tikslą.

Pirmiausia labai nuoširdžiai dėkojame gerb. klebonams už nuoširdumą ir prielankumą. Dėkojame klebonams, kurie užleido parapijos svetainę pikniko dėliai, nuoširdžiai parėmė Vienuolyno reikalus ir paragino parapijiečius prie rėmėjų darbuotės.

Labai ačiū pikniko komisijai, visoms rėmėjoms, rėmėjams, šeimininkėms, darbininkams, daiktų aukotojams, loterijos platintojoms ir pirkėjams, žodžiu, visiems ir visoms, kurie parėmėte ARD Centro pikniką, ar tai atvažiavę į Vytauto daržą, ar savo parapijų salėse. Esame tikros, kad su kiekvienu lietaus lašeliu krito iš dangaus gausios malonės laimindamos Jūsų labdaringą darbą.

Ačiū "Draugui" už straipsnių talpinimą. Ačiū lietuvių radio vedėjams už garsinimus.

Iš mūsų dėkingų širdžių "Ačiū" bus kasdien įpintas į Šv. Rožančiaus maldą ir siunčiamas prie Galybių Viešpaties Sosto. Marija, Rožančiaus Karalienė, teišprašo Jums gausaus atlygimo.

Laimė teko sekantiems: Karo bonus laimėjo — Nr. 4809 — Anna Zdanis; Nr. 7623 — Ella Kontrimas; Nr. 658 — Mrs. A. Klauba; Įvairias dovanas — Nr. 4507 — E. Burinskas; Nr. 6308— J. J. Shimkus; Nr. 1389 — J. Simonaitis; Nr. 8013 — S. Kraujalienė.

Malonėkite ateiti į Vienuolyną, atsinešk'te bilietėlį ir galėsite atsiimti laimėtas dovanas.

Šv. Kazimiero Seserys
Motina M. Juozapa

Štai kur cukrus dingsta

Chicago. — Užvakar užpakalyje vieno garažo 723 Miller St. buvo surasta nelegalė alkoholiaus varykla. Policija ten konfiskavo 1,200 svarų cukraus, 7.000 galionų varomų spiritų ir 5 varyklas talpinančias po 200 galionų kiekviena.

Washington. — Keturi kongresmonai, trys republikonai ir vienas demokratas atsisakė imti valdžios skiriamą ekstrą $2.500 metinėms išlaidoms. Iš žemesniu rumų nepasakyta ar randasi panašiai padarusių.

B. A. LACHAWICZ
ROSELAND
Laidotuvių Direktorius
KOPLYČIA —
10756 So. Michigan Ave.
tel. Pull. 1270 — Canal 2515
Rez. tel. Commodore 5765.

STEPHENS
★ ★ ★ FUNERAL HOME
Graži — Erdvi — Su Vargonais
7918 SOUTH PARK AVE. TRIANGLE 3055
ŽENTAS, LIETUVIS — ADOLPAS IVAN (IVANAUSKAS) IR JO ŽMONA SARAH STEPHENS IVAN SUTEIKS JUMS GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ

GARY, INDIANA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
PRUZIN FUNERAL HOME
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja.
PHONE: 9000. ADR.: 1117 ROOSEVELT ST.

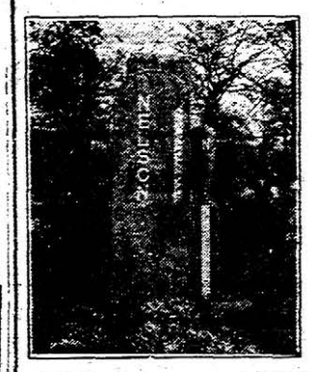

PIRKIT TIESIOG IŠ ŽMONIŲ, KURIE PATYS ATLIEKA VISĄ DARBĄ
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th St.
Tiesiog Ten, Kur Busas Sustoja
Telefonas: CEDERCREST 6335

A A

MARY MAŽEIKA

Mirė Spalių 2 d., 1945, 9:10 val. ryte, sulaukus 15 m. amž. Gimus Chicago, Ill. Gruodžio 25 d., 1929 m.

Paliko dideliame nuliūdime mylimą motinėlę Barborą (po tėvais Sadauskaitė), 2 brolius Antaną ir Juozapą, močiutę Marijoną Sadauskienę, 3 tetas Eleną ir jos vyrą Vincentą Grego, Anna Gecas, Teklę Bukantis ir jų šeimas, 2 dėdes Petrą ir Benediktą Mažeikius ir jų šeimas, krikšto tėvus Baltramiejų Pošką ir Stanislavą Mažeiką, gimines Gendrolių, Jucikių ir Sadauskų šeimas ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas namuose, 4451 S. Washtenaw Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, Spalių 6 d., 1945 m. iš namų 8:30 val. ryto bus atlydėta į Nekalto Prasidėjimo Švenč. Panelės Marijos parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę:

Motina, Broliai, Močiutė, Tetos, Dėdės, Krikšto Tėvai ir visos Kitos Giminės.

Laidotuvių Direktorius John F. Eudeikis. Telefonas Yards 1741.

A A

LIUDVIKA SKRICKIENĖ
(po tėvais Gimbutytė)

Gyveno adresu 2419 W. Marquette Road, Chicago, Ill.

Mirė Spalio 3d., 1945m., 3:10 val. popiet, sulaukus pusės amžiaus.

Gimus Lietuvoje. Kilo iš Kauno apskr., Svedasių parap., Narbučių kaimo. Amerikoje išgyveno 38 metus.

Paliko dideliame nuliūdime: vyrą Juozapą; 3 dukteris — Dorothy ir žentą Henry Weber, Anne ir žentą Dr. William J. Charm, ir Valeria ir žentą Anthony J. Oshell; 4 anūkus: švogerį Joną Skricką ir šeimą; švogerką Magdaleną Sedalskienę ir jos šeimą; ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. Lietuvoje paliko seserį Elzbietą Žemaitienę; 2 brolius — Joną ir Petrą Gimbutus ir kitas gimines.

Priklausė prie Lietuvių Moterų draugijos "Apšvieta".

Kūnas pašarvotas Antano B. Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Ave. Laidotuvės įvyks pirmadienį, Spalio 8d., 1945. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į Gimimo Šv. Panelės Marijos parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Švento Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę lieka: **Vyras, Dukterys, Žentai, Anūkai, Švogeris, Švogerka ir visos kitos mūsų Giminės.**

Laidot. Direkt.: Antanas B. Petkus, tel. GROvehill 0142.

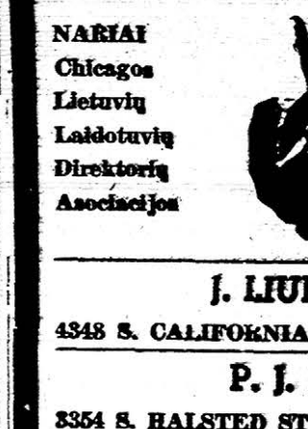

NULIŪDIMO VALANDOTE
KREIPKITĖS PRIE
ANTHONY B.
PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS JŪSŲ PATOGUMUI:
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICERO 2109
6812 So. Western Ave., Chicago
Telefonas GROvehill 0142
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus, ir jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

Pas Mus Sutaupysite Agentų Komisą.

— Tai Padarysite Tiesiog Kreipdamiesi į Mūsų Įstaigą!

Čia rasite suvirš 200 Puikių pamінkių ir galėsite lengvai išsirinkti tokį, kuris patiks.

Daugelis Lietuvių yra pilnai patenkinti tais meno šedevrais, kuriuos mes padirbome jiems.

Kairėje matosi vienas iš daugelio mūsų atliktų darbų.

Prie pirmos progos atvykit į mūsų didįjį ofisą ir dirbtuvę sekančiu adresu:

VENETIAN MONUMENT COMPANY
527 NO. WESTERN AVE. TEL.: SEELEY 6103
(Įstaiga randasi netoli Grand Avenue)

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS
John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 S. Hermitage Avenue
Yards 1741-2
4330-34 S. California Avenue
Lafayette 0727
Koplyčios VELTUI Visose Chicagos Dalyse
Radio Programai WGES (1390 k.) Pirmadieniais ir Ketvirtad. 8 val. vak.

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE Patarnavimas Dieną ir Naktį
Mes Turime Visose Miesto Koplyčias Dalyse.

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAF. 3572
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
Telephone YARds 1419
IGNACAS J. ZOLP
1646 WEST 46th ST. Phone YARDS 0781
MAŽEIKA EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVE. Phone YARds 1138-39
LACHAWICZ IR SUNAI
2314 WEST 23rd PLACE Phones: CANal 2515
10756 S. MICHIGAN AVE. COMmodore 5765
PULlman 1270
L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PULlman 9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YARds 4908

Žinios iš Japonijos

80 katalikų įstaigų sugriauta

TOKYO UNIVERSITETAS SAUGUS. TOKYO KATALIKŲ UNIVERSITETO NARIAI GYVAI SUSIRŪPINĘ SKLEISTI KRISTAUS MOKSLĄ. JIEMS REIKIA PAGELBININKŲ.

New York. — Tokyo katalikų universiteto didieji rūmai dar tebestovi ir visi jezuitų fakulteto nariai yra saugūs, pasak pranešimo, gauto iš trijų U. S. laivyno kapelionų, esančių Japonijos sostinėje — Tokyo. Jie praneša, kad universitete patyrė, jog mažiausia 80 katalikų įstaigų (mokyklų, vienuolynų, ir bažnyčių) buvo sugriauta visoje Japonijoje laike karo.

Apie šiuos įvykius praneša šie kapelionai: kun. Paul L. O'Connor, S. J., U. S. S. Missouri kapelionas; kun. S. H. Ray, S. J., U. S. S. Hamlin, ir kun. Charles Robinson, S. J., buvęs Missouri kapelionas, bet dabar priskirtas prie vertėjo — aiškintojo pareigų.

Kun. Robinson yra buvęs Tokyo universitete profesoriumi ir moka japonų kalbą, ir pažįsta Tokyo miestą. Kapelionai su jeep, prikrauta maisto ir rūbų, atvyko iš Yokasuka, laivyno bazės, į universitetą.

Jie buvo pirmieji amerikiečiai, kurie ten atvyko ir buvo maloniai priimti jezuitų fakulteto, kurio nariai turėjo daug baisių pergyvenimų.

ATYDA!

MES TAISOME IR PILNAI GVARANTUOJAME

REFRIGERATORS
WASHING MACHINES
VACUUM CLEANERS

Taipgi Perkam ir Parduodam **Washing Machines, Refrigerators, ir Vacuum Cleaners**

—TELEFONAS—

ARMitage 3979

Polar Refrigeration Service

Didžiausia Lietuvių Jewelry Krautuvė

Parduodame laikrodžius, laikrodėlius, auksinius ir deimantinius žiedus, rašomas plunksnas

ir įvairius kitus auksinius ir sidabrinius daiktus už **Jums Prieinamas Kainas!**

Be to, turime didelį ir gerą pasirinkimą Muzikališkų instrumentų, Muzikos Knygų, Stygų, Rekordų ir kitų Muzikalių daiktų.

Taipgi taisome laikrodžius ir laikrodėlius, žiedus, Plunksnas, ir muzikalius instrumentus.

JOHN A. KASS
WATCHMAKER
JEWELRY — MUSIC
4216 ARCHER AVENUE
Phone: LAFAYETTE 8617

Žuvo varomi kaliniai

Wuerzburgas (ELTA) — Apie Stutthofo koncentracijos stovykloje buvusius lietuvius kalinius, kuriuos naciai išvežė iš Lietuvos 1943 metu kovo mėnesį, gauta šiek tiek žinių.

Buvę stovyklos sargybiniai latviai pasakoja, kad, bolševikams artėjant, kaliniai iš Stutthofo stovyklos buvo varomi dviem grupėmis. Pirmoji grupė kovo 6 ar 7 dieną pasiekė Lauenburgą; kur ji iš ten buvo išgabenta, pasakojusieji nežino. Kelionė buvusi labai sunki; visa eilė varomųjų pakeliui žuvę. Antroji grupė, nepasiekusi Lauenburgo, buvo bolševikų atkirsta ir grįžo į Gdynę; tenai sargybiniai išsilakstė, ir kaliniai pateko į sovietų rankas. Kas ten buvo iš lietuvių, pasakotojai negalėjo nurodyti.

Pulk. Juozas Narakas, pulk. Oskaras Urbonas, prof. Dr. Antanas Starkus, pulk. Itn. Vincas Blažys, Vytautas Meilus, Kazys Kuprėnas, majoras Julius Šurna, Jonas Šernas, Pranas Dūda, Klemensas Gumauskas ir Jonas Pajaujis randasi Kopenhagene.

Nepatikrintomis žiniomis, prof. Balys Sruoga, kun. Alfonsas Lipniūnas ir kun. Stasys Yla esą atsidūrę Lietuvoje. Apie kitus tuo tarpu nieko nežinoma.

10,000 BONKŲ

- DEGTINĖS
- BRANDĖS
- RUM'O
- GIN
- VYNO
- KORDIALŲ
- KRUPNIKO

Bus Parduodama

SPECIALĖMIS KAINOMIS

NATHAN KANTER "Lietuviškas Žydukas"

Pirmam Atėjus Pirmas Patarnavimas

MONARCH LIQUOR STORE

3529 So. Halsted St.

Phone: YARDS 6054

PARPLAUKĖ NAMO

Karo laivas USS Indiana, kelis sykius dalyvavęs kautynėse, ir griovęs Japonijos pakraščių miestus, parplaukė namo į San Francisco uostą. Juo parvyko apie netoli 900 jūrininkų veteranų paliuosavimui iš karinės tarnybos (Acme-Draugas telephoto)

IVAIRIOS DOMIOS ŽINIOS

Vaišinos ir mirė

Seligenstadtas (ELTA)— Kai kurie Seligenstadto, esančio 18 km. nuo Wuerzburgo, stovyklos gyventojai lengvapėdiškai pasivaišino neaiškios paskirties gėralu (berods, nevalytų spiritu). Šeši svaigalų mėgėjai mirė. Keli atsidūrė ligoninėje. Netenka abejoti, kad kai kurie šių nelaimingųjų, jei liks gyvi, visą amžių prisimins tą pasivaišinimą.

Kelios šeimos neteko savo rūpintojų, o mūsų tauta — kelių savo narių. Dalis pasveikusiųjų taps našta artimiesiems ir visai mūsų tautinei bendruomenei.

Maskoliškoji Ryga

New York (LAIC) — Mėnraštis DRAUGA VESTS deda platų pranešimą apie maskolišką valdžią Latvijoje.

Tiktai žemesnieji pareigūnai yra latviai. Rygos ir Liepojos uostų, bei Latvijos geležinkelių viršininkai yra maskoliai.

Radiofono programą užpildo rusiškos paskaitos, rusiškos dainos ir muzika. Mokslo įstaigų vedėjais paskirti diletantai. Kino teatrai rodo išimtinai Maskvos filmas. Valstybinė leidykla leidžia išimtinai vertimus iš rusų kalbos.

Rygoje leidžiami du dideli dienraščiai: SOVIETSKAJA LATVIJA ir CYNIA (KOVA). Pusė straipsnių yra vertimai iš Maskvos "Pravdos".

Kaip tik priešingai

Seattle. — Iš čia Australijon išvyksta 120 Šiaurės Amerikos nuotakos. Prieš kiek laiko virš 500 už Amerikos kareivių ištekėjusios Australietės atvyko į šį kraštą. Australijos valdžia apmoka kelionės lėšas.

Gaus darbų

Warezburgas (ELTA) — Iš autoritetingų šaltinių sužinojome:

Nebus daroma kliūčių Baltijos kraštų gyventojams susirasti darbo amerikiečių bei britų okupuotose Vokietijos zonose.

Klausimas, liečiančius šalpos organizacijų, tautinių komitetų ir konsularinių atstovybių sudarymą, spręs Sąjungininkų Kontrolės Komisija; tuo tarpu sąjungininkai yra nusistatę neduoti leidimų tokioms draugijoms bei organizacijoms steigti ir viešiems susirinkimams šaukti. Tuo tarpu Vokietijoje taip pat negalį būti pripažįstami jokie užsienių konsulariniai atstovai.

Pakorė istoriką

Praha. (LAIC) — Karo kriminalistų teismo sprendimu Čekoslovakijoje, rugsėjo 6 d. liko pakartas prof. Dr. Josef Pfitzner, plačiai žinomas istorikas ir Prahos vokiškojo universiteto profesorius. Prof. Pfitzner, gimęs Silezijoje, rastas kaltu bendradarbiavęs su okupantais. Teismas užtruko dvi paras.

Prof. Pfitzner, dėstęs ir rašęs istoriniais klausimais, lietuviams yra žinomas kaipo viduramžių Lietuvos istorijos autoritetas. Jo veikalas "Grossfuerst Witold von Litauen als Staatsmann", išleistas Prahoje 1930 m., J. Talmanto buvo išverstas lietuvių kalbon ir Švietimo Ministerijos tais pačiais metais buvo išleistas vardu "Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas Kaip Politikas". Autorius parodė lietuvių aspiracijų viduramžiais supratimą.

Pirkite pas tuos biznierius, kurie skelbiasi "Drauge"

420 PATRIOTŲ Komunistai Nužudė Praveniškiuose

Nuo čekistų didžiumoje žuvo ūkininkai, neištesėję pyliavų suvežti. Lietuviai buvo žodomi žiauriai.

Pirmosios bolševikų okupacijos metų Lietuvoje buvo įrengta koncentracijos stovykla Pravieniškiuose, ties Kaunu. Joje buvo laikomi bolševikų administracijos nubausti asmenys, daugiausia nuo vieno iki trijų metų terminui, didžiumoje ūkininkai neištesėję pyliavų suvežti arba šiaip įtarti prieš bolševikus nusistatymu asmenys.

Žemiau pateikiama pavardės, vradai, ir tėvo vardai 428 asmenų, laikytų Pravieniškiuose. Tas sąrašas nėra pilnas. Be pačių belaisvių da buvo apie 50 administracijos tarnautojų. Kai vokiečiai rusams birželio mėn. 1941 m. paskelbė karą, Pravieniškių įnamiai buvo besitraukiančių bolševikų, kaip savo laiku skelbta, negailestingai ir žiauriai žudomi. Visų nužudytųjų pavardės nėra žinomos del to kad, greitoji pagalba iš Kauno stovyklą pasiekė tiktai birželio 28 d., t. y. dvi paras po Pravieniškių žudynių. Aukos buvo paskubomis ir netvarkingai, be komisijos ar atatinkamu protokolų, laidojamos.

Pavardžių sąrašas seka:

Abromavičius Jonas, Igno
Adomaitis Mykolas, Liudo
Adomavičius Mesys, Myk.
Adomavičius Stasys, Ben.
Aleksiūnas Antanas, Jurgio
Anušauskas Antanas, Kazio
Arlauskas Juozas, Juozo
Augustinavičius Alfonsas
Bajariūnas Jonas, Antano
Bajarskis Alfonsas, Jono
Bajelis Kazys, Kazio
Bakus Petras, Jono
Balčiūnas Juozas, Juozo
Balčiūnas Juozas, Juozo
Balsys Kazys Simano
Baltuonis Pranas Prano
Bankauskas Bolesl. Anupro
Baran Tadeušas
Baranauskas Vl. Dovydo
Baryla Povilas
Barkauskas Juozas, Juozo
Barkauskas Nikod., Juozo
Bartaševičius Vl., Fabijono
Barzdaitis Vincas, Stasio
Bertašius-Petrauskas P. J.
Bertašius Antanas, Prano
Bertašius Felibantas, Jono
Beržanskis Just., Jacento
Beržinis Kostas, Jokubo
Bilda Bronius, Alijošiaus
Bilda Mykolas, Juliaus
Bilevičius Pranas, Petro
Bitkevičius Juozas, Ipolito
Blinkis Mykolas, Antano
Blyško Petras
Brazaitis Vaclovas, Kazio
Brazaitis Kazys, Kazio
Brazeika Jonas, Juozo
Brižiškis Vac., Andriaus
Brižiškis Aleks., Jurgio
Brižiškis Silv., Liudviko
Brižiškis Pranas
Budginas Petras, Juliaus
Budrys Petras, Prano
Budrys Antanas, Kazio
Budvytis Pranas, Antano
Budrinskis Stasys, Donato
Burchackis Bronislavas
Buškauskas Mik., Bernardo
Butkus Mečys, Kazio
Butkus Kostas, Jono
Chruščikas Mecislovas
Ciechockis Edvardas
Čaida Kazys, Kristupo
Čapievskis Steponas
Čečinikovas Petras
Čepkauskas Mečys, Prano
Čepla Petras, Jono
Čerkauskas Antanas, Petro
Česnavičius Juozas, Prano
Čistovas Jonas, Juozo
Daškevičius Stasys, Stasio
Daugirdas Juozas, Juozo
Daunoravičius J., Antano
Dautartas Antanas, Jokubo
Dobrovolskis Jurgis, Jokubo
Dolumbauskas, R., Antano
Domskis Jonas, Valerijono
Dragelis Vladas, Miko
Dulkė Vladas, Juozo
Duriudin Ivan, Vosyliaus
Dvarionas Kostas, Petro
Ermolovas Dimit., Feodoro
Floranskis Jonas

(Bus daugiau)

Kas Girdėt Chicagoje

Gal gėrimas vaistai

Tarnaitė atradus sužeistų kareivių kambaryje paliktus kriukius, išsigando. Viešbučio administracija pradėjo ieškoti savininko ir pagaliau atrado, kad tai priklauso Corp. Frank Malek, Great Lakes U. S. navy ligoninėje.

Jis telefonu atsakė: "Žinoma, kad aš juos palikau. Man jų daugiau nebereikia. Išgijau jūsų viešbutyje. Išgėriau Zombie, visai gerai jaučiausi. Net ir pašokau su gražia panele".

Mallek buvo sužeistas birželio m., 1944 m., Saipane, kur kulkosvaidžio kulkos jį sužeidė abiejose kojose. Iki tos dienos visą laiką pasiramstydavo kriukiais.

Daugiau nebegers

John Smejkal, 45 metų, prisiekė, kad daugiau nebegers, bet prie to jį privertė jo žmona, kuri gazdino neva ji jį paliksianti. Smejkal arielkos bonkutės slėpdavo po šieniko, o tas žmonai trukdydavo miegą.

Skubinas vestis

Pereitą mėnesį 3,699 porelių išėmė leidimus vestis. Palyginus su pernai, tai rešikia virš 450 daugiau. Grįžtantieji veteranai negaišina laiko. Panelės iš savo pusės bijo likti senmergės. Rugpiūčio mėnesį išduota net 3,911 leidimų.

turinti priešų.

Kažin kiek laiko?

Atvažiavusieji Chicagon negali susigaudyti kokį laiką reikia sekti, mat nors visoje Amerikoje laikrodžiai buvo atsukti valandą atgal, vienok Chicago dar vartuoja pagreitintą karo laiką.

Nebuvo laiko pamainyti miesto įstatymą, už tai Chicago naudosis pagreitintu laiku iki spalio mėn. pabaigos.

Aplink mus

× **Kun. dr. J. Končius** pagerbti BALF Chicago apskrities suruoštam vakare dalyvavo daug žymių Chicago lietuvių veikėjų. Nuo šio vakaro galima tikėtis didesnio Chicago lietuvių veikimo Lietuvos išlaisvinimo ir jos pabėgėlių sušelpimo reikalais.

× **Petro Cibulskio**, West Side, veikėjo, **Antano Fabiono**, parapijos sargo, ir kitų pastangomis, šiomis dienomis baigta dėti į dėžes vestsaidiečių suaukoti drabužiai pabėgėliams iš Lietuvos. P. Cibulskis sako, daugelis suaukotų drabužių labai geri, kai kurie net mažai dėvėti.

× **Antanas P. Liakas**, savininkas Jewelry Store, adresu 2049 West 35 St., sako, jog karo metu biznis ėjo labai gerai. Jo krautuvė yra lankoma lietuvių ir svetimtaučių. A. P. Liakas priklauso Brighton Park jaunimo draugijoms: L. Vyčių 36 kp., parapijos chorui ir k. ir jose darbuojasi.

× **B. Petrauskienė-Vančytė**, Ateitininkų Draugovės aktyvi narė, šiomis dienomis gavo laišką iš Lietuvos. Praneša, kad miręs tėvas. Tarp kitų šeimyninių naujienų, prašo, kad, atėjus progai atsiųstų rožančių ir maldaknygių, nes Lietuvoje tų dalykų dabar nėra. Draugovė reiškia jai užuojautos dėl tėvo mirties.

× **A. Tebelskiūtė**, iš Brighton Park, rugsėjo 29 d., ištekėjo už Beringio. Šliūbas buvo Nekalto Prasidėjimo Šv. P. Marijos bažnyčioje, o vestuvių puota parapijos salėj. Tebelskiai turi biznį adresu 4018 S. Rockwell St., ir yra rėmėjai visų gerų darbų, ypatingai ARD džiaugias savo tarpe turėdama duosnią rėmėją.

× **M. K. Skurdeliai**, iš Brighton Park, šiomis dienomis gavo laišką iš Lietuvos nuo Rušienės, Josvainių pšt., Kėdainių apskr. Rašo, kad nuo karo Pamargių apylinkė labai nukentėjo: sudegintos triobos, užmušti gyvuliai. Vietos gyventojai visą laiką lindėjo apkasuose, nuo kurių per 100-200 metrų krito kanuolių šūviai. "Griūvėsiai ir degėsių krūvos paliko iš gražios mūsų tėvynės", rašo.

× **Daugelis mūs skaitytojų** pasigenda prof. Kampininko. Sako, pasisuks 'Drauge' dieną, kitą ir vėl kažkur, ukmergiškių tarsena, badziojasi (valkiojas). Netiesa. Jis kasdien užsuka į redakciją su plnoštu geros medžiagos. Tik visa bėda, kad šiuo metu redakcija apkrauta aktuale medžiaga ir jo delnas neranda vietos. Kaip tik pasitaikys dienraštyj kokia spragelė, jis vėl išeis su savo "macniu" delnu.

Skelbkitės "Drauge"